

Σπυρίδων Αθανασόπουλος

Επιβλ. καθηγητής:
Κωνσταντίνος Τσιαμπάος

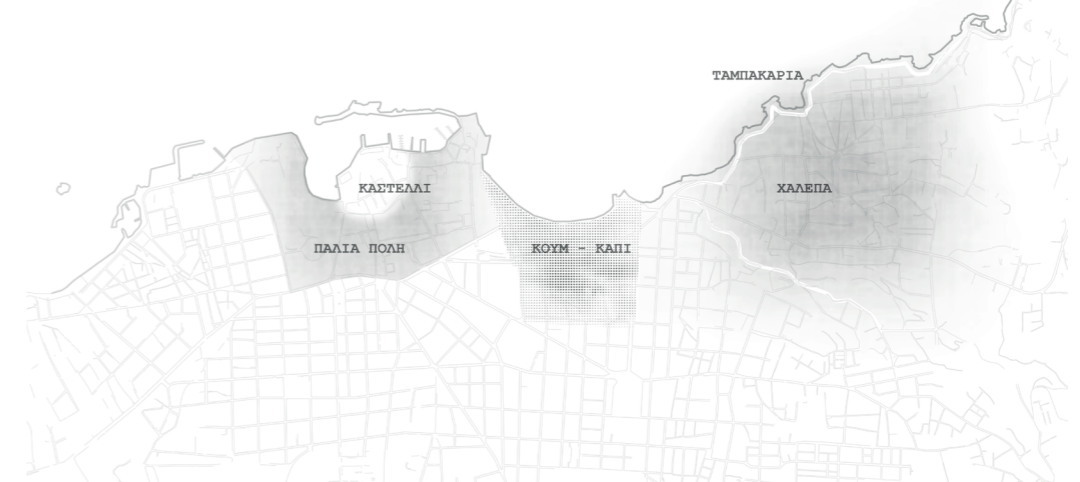
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

Αθήνα, Ιούλιος 2023

αναζητώντας το υλικό κάτω από την επιφάνεια:
μια θεραπευτική περιήγηση στα Ταμπακαριά Χανίων

Οικιστική ανάπτυξη της πόλης των Χανίων από τα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι το 1913

Η παρούσα μελέτη πραγματοποιείται μια πορεία θεραπευτική λίγο έξω από το ιστορικό κέντρο των Χανίων στους δύο κόλπους των Ταμπακαριών, στα παλιά βυρσοδεψεία.

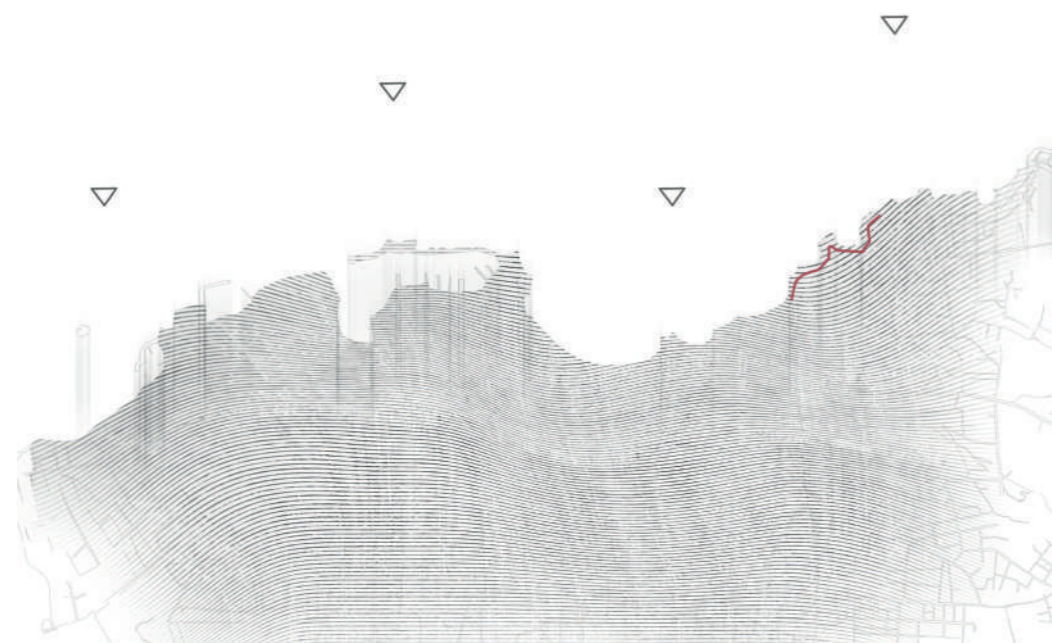
Τόσο η έννοια της περιπλάνησης όσο και η εξελικτική της πορεία χρησιμοποιήθηκαν ως τα μέσα ανάγνωσης ενός τόπου και της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με αυτόν. Μια περιήγηση μπορεί όμως να έχει και θεραπευτικές ιδιότητες, όπως στην περίπτωση των ασθενών-ικετών των Ασκληπιείων στην αρχαία Ελλάδα. Οι άνθρωποι αυτοί κινητοποιούνταν από την ανάγκη τους να αναρρώσουν. Το περιβάλλον, τα κτίσματα, οι θεραπευτές των Ασκληπιείων έδειχναν τους δρόμους, τα μονοπάτια που "ανακουφίζουν". Ήταν στο χέρι των ασθενών τί πορείες θα ακολουθήσουν ώστε να εντοπίσουν το "υλικό" που θα οδηγήσει στην θεραπεία του σώματος και της ψυχής τους.

Μέσω αυτής της μελέτης παρέχεται η δυνατότητα μιας περιήγησης και βιωματικής εξερεύνησης της περιοχής των Ταμπακαριών προσφέροντας έναν εναλλακτικό τρόπο θεραπείας όπου το βίωμα θα αναδείξει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ανθρώπου αλλά και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τόπου.

Για την επίτευξη μιας τέτοιας πορείας προτείνονται επεμβάσεις και υποδομές που αφήνουν το ελάχιστο αποτύπωμα στην περιοχή. Ο σχεδιασμός γίνεται με γνώμονα τη συνέχεια της ιστορικής αξίας του τόπου προσφέροντας νέες χρήσεις που "προφυλάσσουν" τις αξίες του. Παράλληλα ενεργοποιεί τους κατάλληλους συνεκτικούς ιστούς που θα βοηθήσουν στη διατήρηση της συλλογικής μνήμης αλλά και στην ισχυροποίηση της τοπικής ταυτότητας.

Το νέο σχέδιο πόλης όπως αυτό διαμορφώθηκε από το 1913 μετά την ένωση της Κρήτης

Πίεση τουριστικού φαινομένου στην παράκτια ζώνη της πόλης των Χανίων

Βόρεια παράκτια ζώνη

- πίεση τουριστικού φαινομένου
- γιγαντισμός τουριστικών εγκαταστάσεων
- απουσία ποιοτικού δημόσιου χώρου και χαρακτήρα περιοχής
- έλλειψη κοινωνικών και πολιτιστικών υποδομών
- ομοιομορφία και ομογενοποίηση

Μείζονος σημασίας μια νέα λογική αναδιάρθρωσης μέρους της παράκτιας ζώνης ενάντια στην τωρινή κόπωση του τουριστικού φαινομένου

Προοπτική

- διαφοροποίηση χαρακτήρα ενοτήτων με την προσθήκη νέων χρήσεων
- ενίσχυση πολιτιστικών και κοινωνικών χρήσεων
- διαφύλαξη της ταυτότητας του τόπου μέσω διατήρησης ή αναβίωσης περιοχών, σημείων, εικόνων
- ποιοτική και λειτουργική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου προς ενίσχυση της οικειοποίησης των χρηστών με αυτόν

Ταμπακαριά

Παραθαλάσσια προέκταση της συνοικίας Χαλέπα, ανατολικά της πόλης των Χανίων. Υπήρξε τόπος επεξεργασίας δερμάτων και στέγασης βυρσοδεψίων. Τα κτίρια ακολουθώντας τις φυσικές κλίσεις του βραχώδους τοπίου έχουν ισόγεια είσοδο από την οδό Βιβιλάκη. Από την πλευρά της θάλασσας έχουν δύο ή τρεις ορόφους με ισόγειο, συνήθως χαμηλοτάβανο, όπου γινόταν το πλύσιμο των δερμάτων σε λαξευτές γούρνες. Τα μηχανήματα επεξεργασίας βρίσκονταν στον πρώτο όροφο και στον δεύτερο γινόταν η αποθήκευση. Τα κτίρια διακόπτονται από πολύ στενά και απότομα περάσματα που διαθέτουν σκαλοπάτια προς τη θάλασσα. Αποτελούν ένα μοναδικό βιομηχανικό και παραδοσιακό παραθαλάσσιο σύνολο χωρίς κάποια ιδιαίτερη αρχιτεκτονική άποψη, έχουν παρόλα αυτά κατασκευαστεί με μια αρκετά καθαρή, διεκπεραιωτική ιδέα που συνίσταται σε ανοιχτές κατόψεις με φανερά τα υποστυλώματα τα οποία οργανώνουν και τους χώρους. Αφορούν το τέλος της περιόδου της λιθοδομής αλλά και της διαδικασίας του τί έχει ο άνθρωπος, ποιές οι πραγματικές του ανάγκες και πώς αναπτύσσει ένα κτίσμα για να τις καλύψει. Οι ανάγκες αυτές όπως μεταβαλλόντουσαν στο πέρασμα των ετών τροποποιούσαν και το σχέδιο των κτιρίων. Σήμερα μπορεί να αντικρύσει κανείς ένα “κολάζ” διαφορετικών κατασκευαστικών παρεμβάσεων στη διάρκεια των 180 περίπου χρόνων ζωής τους. Χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα από το 2004, στις μέρες μας έχει μείνει ενεργό μόνο ένα βυρσοδεψείο, αυτό του κου Φιλοΐτη Χρήστου. Τα κτίρια χρησιμοποιούνται σήμερα ως αποθήκες, ξενοδοχεία, ταβέρνες και τα περισσότερα χρήζουν αποκατάστασης.

Αρχαία Ασκληπιεία

Ήταν τόποι θεραπείας και κτίζονταν σε περιοχές όπου η θέση και η φυσική ομορφιά του περιβάλλοντος ενέπνεε και δημιουργούσε θετικά συναισθήματα στους ασθενείς. Η πλούσια βλάστηση, το υγιεινό κλίμα, το άφθονο νερό καθώς και οι ιαματικές πηγές καθιστούσαν καθοριστική τη συμβολή του φυσικού περιβάλλοντος και της τοποθεσίας των ναών στην ψυχοσωματική κατάσταση του ασθενούς. Με τη σωστή επιλογή και «εκμετάλλευση» των χαρακτηριστικών ενός τόπου τα Ασκληπιεία αντιμετώπιζαν τον κάθε ασθενή ως ένα ον ξεχωριστό με σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και μέσα από μια σειρά διαδικασιών προσέφεραν την κατάλληλη θεραπεία.

Η θόλος ή θυμέλη του Ασκληπιείου της Επιδαύρου

Λεπτομέρεια ματιού από το "Ανάθημα του Πραξία"

Ασκληπιεία στην Κρήτη

Η λατρεία του Ασκληπιού εισήχθη στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη μέσα στον 4ο π.Χ. αιώνα. Θεραπευτήρια που ιδρύθηκαν από το Ασκληπιείο της Επιδαύρου μεταξύ πολλών άλλων ήταν και στον Λεβήνα ή Λέντα της Κρήτης στα νότια παράλια του Ν. Ηρακλείου. Κάποιες από τις λειτουργίες του ιερού περιελάμβαναν υδροθεραπευτήριο, κέντρο φυσιοθεραπείας και ψυχιατρείο. Σύμφωνα δε με επιγραφές που διασώθηκαν, οι οποίες γράφονταν ως προσφορά από τους ανθρώπους που θεραπεύτηκαν, το Ιερατείο δεν αρκούταν μόνο σε παρακλήσεις προς τον θαυματουργό θεό αλλά εφάρμοζε και σύνθετες θεραπευτικές αγωγές.

Στην αρχαία Λισσό, στα νότια παράλια του νομού Χανίων ανάμεσα στην σημερινή Παλιόχωρα και στην Σούγια, έχει επίσης ανασκαφεί Ασκληπιείο στο οποίο κατέφθαναν ασθενείς από όλη την Κρήτη για να θεραπευτούν από τα ιαματικά λουτρά του. Το Ασκληπιείο έχει καταστραφεί από σεισμό αλλά στην περιοχή γύρω από αυτό μπορεί να αντικρύσει κανείς σήμερα διάσπαρτα αρχαία ερείπια, κιονόκρανα, κολώνες κ.λπ.

Ασκληπιείο του Λεβήνα ή Λέντα

Ασκληπιείο της αρχαίας Λισσού

Θεραπευτική διαδικασία – πορεία του ικέτη προς το Ασκληπιείο

Από τα Προπύλαια ο προσκυνητής ακολουθούσε την Ιερά Οδό και έφτανε στο ναό του Ασκληπιού. Εκεί έπρεπε να σταθεί στην Ιερή Κρήνη όπου το νερό της χρησίμευε για τους εξαγνισμούς. Ευθύς μετά ο ικέτης έπρεπε να προσφέρει τις θυσίες του στο Βωμό. Μετά τη θυσία μπορούσε να συνεχίσει την πορεία του μέσω του ιερού το οποίο ήταν γεμάτο με τα αφιερώματα προηγούμενων ασθενών που θεραπεύτηκαν. Με αυτόν τον τρόπο μπορούσε να πληροφορηθεί για τις ασθένειες που αντιμετώπισε το Ασκληπιείο και να προετοιμαστεί ψυχολογικά για αυτό που έπεται. Μετά τους εξαγνισμούς και τις θυσίες, ο ασθενής έπρεπε να περάσει από διάφορες θρησκευτικές δοκιμασίες προς ενίσχυση της πίστης του προς το θεϊκό στοιχείο. Οι ιεροτελεστίες είναι πιθανό να γίνονταν στο θόλο ή θυμέλη, το κυκλικό οικοδόμημα που βρίσκεται κοντά στο ναό το οποίο κάτω από το δάπεδο του σηκού του είχε έναν αινιγματικό λαβύρινθο. Μετά τις ψυχικές δοκιμασίες έφτανε η μεγάλη ώρα της εγκοίμησης όπου οι ιερείς οδηγούσαν τον ασθενή στο Άβατο (Άδυτο ή Εγκοιμητήριο), που ήταν το κτίσμα στο οποίο θα περνούσε τη νύχτα της μεγάλης προσδοκίας. Αυτό αποτελούνταν από ιερές αίθουσες φωτισμένες με θαμπό μυστηριακό φως που σκόρπιζαν τα λυχνάρια. Ο πιστός κυριευμένος από θρησκευτική κατάνυξη αλλά και αγωνία για την έκβαση της θεραπείας του, εν τέλει αποκοιμιόταν πάνω σε δέρματα ζώων.

πορεία προς το Ασκληπιείο

Ιερά Οδός

Βωμός

Ιερή Κρήνη

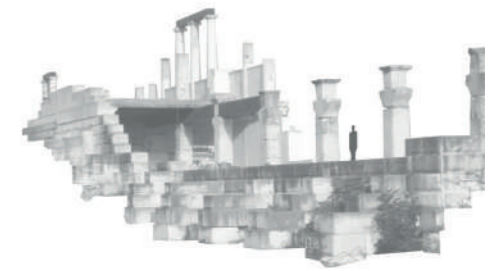
Αφιερώματα

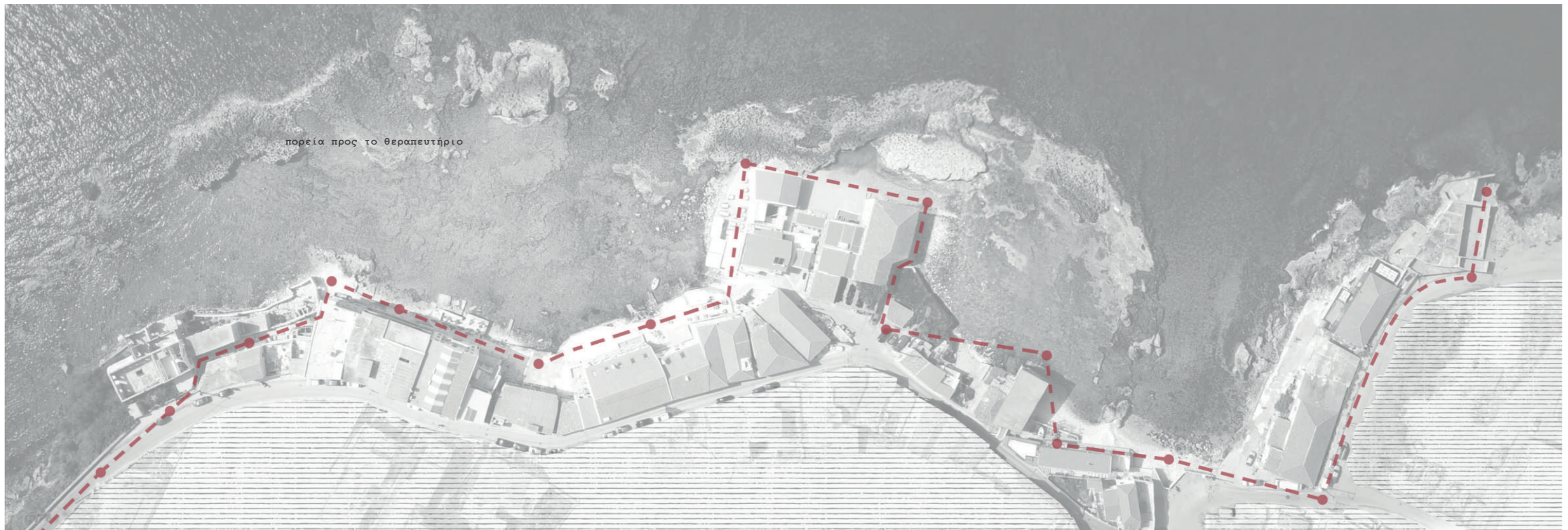
Θόλος

Αβατο

πορεία προς το θεραπετήριο

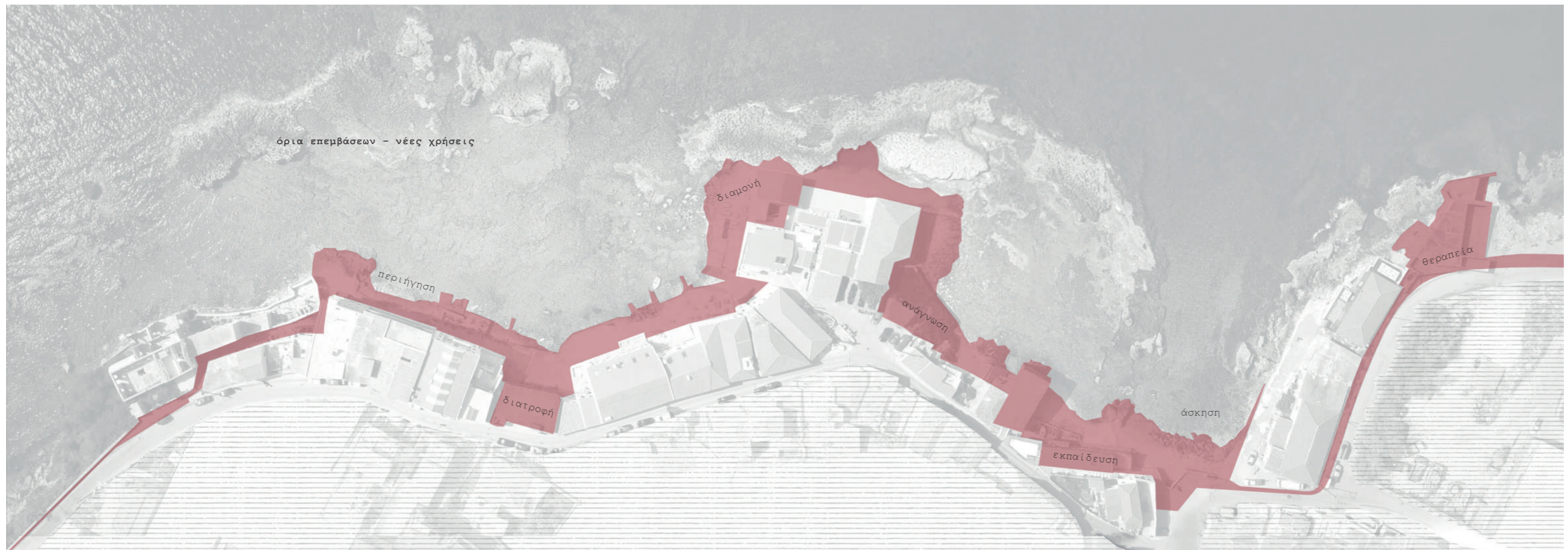

Θεραπευτικές μέθοδοι ιερέων

- χρήση λουτρών ακόμη και με θαλασσινό νερό, ένα μέσο εξαγνισμού καθώς οι ιδιότητες του νερού απελευθέρωναν τη ψυχή και την προετοίμαζαν για την επικοινωνία με το θεϊκό στοιχείο
- υγιεινοδισαίτητική αγωγή
- ψυχική γαλήνη αλλά και σωματική ξεκούραση
- πίστη στον θεό
- χρήση διαφόρων βοτάνων και φυτών
- χρήση ψυχοθεραπευτικών μεθόδων, όπως πρόκληση ύπνου στο χώρο του Άδυτου (εγκοίμηση) ή αυθυποβολή

Οι θεραπευτικές μέθοδοι των ιερέων σε συνδυασμό με τον τρόπο που ο αρχαίος ασθενής προσέγγιζε την θεραπεία του στάθηκαν η αφορμή για κάποια πρώτα σενάρια χρήσεων στην περιοχή μελέτης. Τα Ταμπακαριά ακόμη και σήμερα αποτελούν έναν "ενδιάμεσο τόπο" με σημεία αδιαμόρφωτα που αναδεικνύουν τόσο το προϋπάρχον φυσικό ανάγλυφο όσο και τα διάφορα ιστορικά επίπεδα. Αφορούν μια περιοχή που το πολύτιμο υλικό της μπορεί να αποτελέσει το επίκεντρο δημιουργικών προτάσεων αλλά και πειραματισμών.

- περιήγηση
- διατροφή - άσκηση
- διαμονή
- ανάγνωση
- εκπαίδευση
- θεραπεία

Διαγραμματική απεικόνιση περιοχής μελέτης, κλ. 1:500

Υβρίδιο χαρτογράφησης - αναπαράστασης των χαρακτηριστικών του τόπου αποτυπωμένων με τη μορφή συμβόλων πάνω στην προτεινόμενη πορεία. Παράλληλα το υπόμνημα, με την επεξήγηση του κάθε συμβόλου, δίνει μια πρώτη κατεύθυνση σε όποιον επισκεφτεί την περιοχή οργανώνοντας κατά κάποιο τρόπο την πορεία του μέχρι το θεραπευτήριο. Ένα είδος χαρτογράφησης δηλαδή που λειτουργεί και ως μια αναγωγή στο παρελθόν· όπου οι ιατροί-ιερείς, μέσα από τα στάδια της θεραπευτικής διαδικασίας, καθοδηγούσαν τους ασθενείς επιτρέποντας τους να οραματιστούν τα μονοπάτια που θα οδηγήσουν στην ίαση του σώματος και της ψυχής τους.

Ποιό το κίνητρο όμως για τον άνθρωπο - "ασθενή" του σήμερα ο οποίος έχοντας χάσει τον προσανατολισμό και τις άμυνές του έπαψε να φαντάζεται μονοπάτια, να εξετάζει εναλλακτικές, να θέτει στόχους; Με ποιόν τρόπο θα κινητοποιηθεί ώστε να χαράξει νέους δρόμους τόσο για τον ίδιο όσο και για τις μελλοντικές γενιές; Πώς θα οργανώσει ξανά τις ιδέες του, τις ερμηνείες του, τις αξίες του ώστε οι τόποι να αποτελέσουν ξανά κομμάτι της ζωής του; Πώς οι τόποι, από την άλλη, θα ανακτήσουν το χαμένο έδαφος ώστε να φανερώσουν το «υλικό» που κρύβει ο κάθε ένας από εμάς μέσα του;

- υπόδειξη
- σύνδεση
- κινητοποίηση
- εσωτερικήυση
- ενεργοποίηση
- μετασχηματισμός
- υπόμνηση
- εκτροπή
- ανασκόπηση
- βλέμμα
- αποκοπή
- υπενθύμιση
- ενοποιητικό νήμα
- κατάδυση
- αναζήτηση προορισμού
- έκδυση
- κάθαρση
- παλμός
- διαφύλαξη νοημάτων
- Τοίχος
- προέλευση
- αποσύνδεση
- κλειστό σύστημα
- ανοιχτό σύστημα

0 10m 50m

Διαγραμματική απεικόνιση περιοχής μελέτης, κλ. 1:500
Υλικό - δέρμα μοσχαριού, προσφορά του κου φιλοίτη Χρήστου,
βυρσοδέψη στα Ταμπκαριά
Επεξεργασία υλικού - laser cutting

Σύνδεση

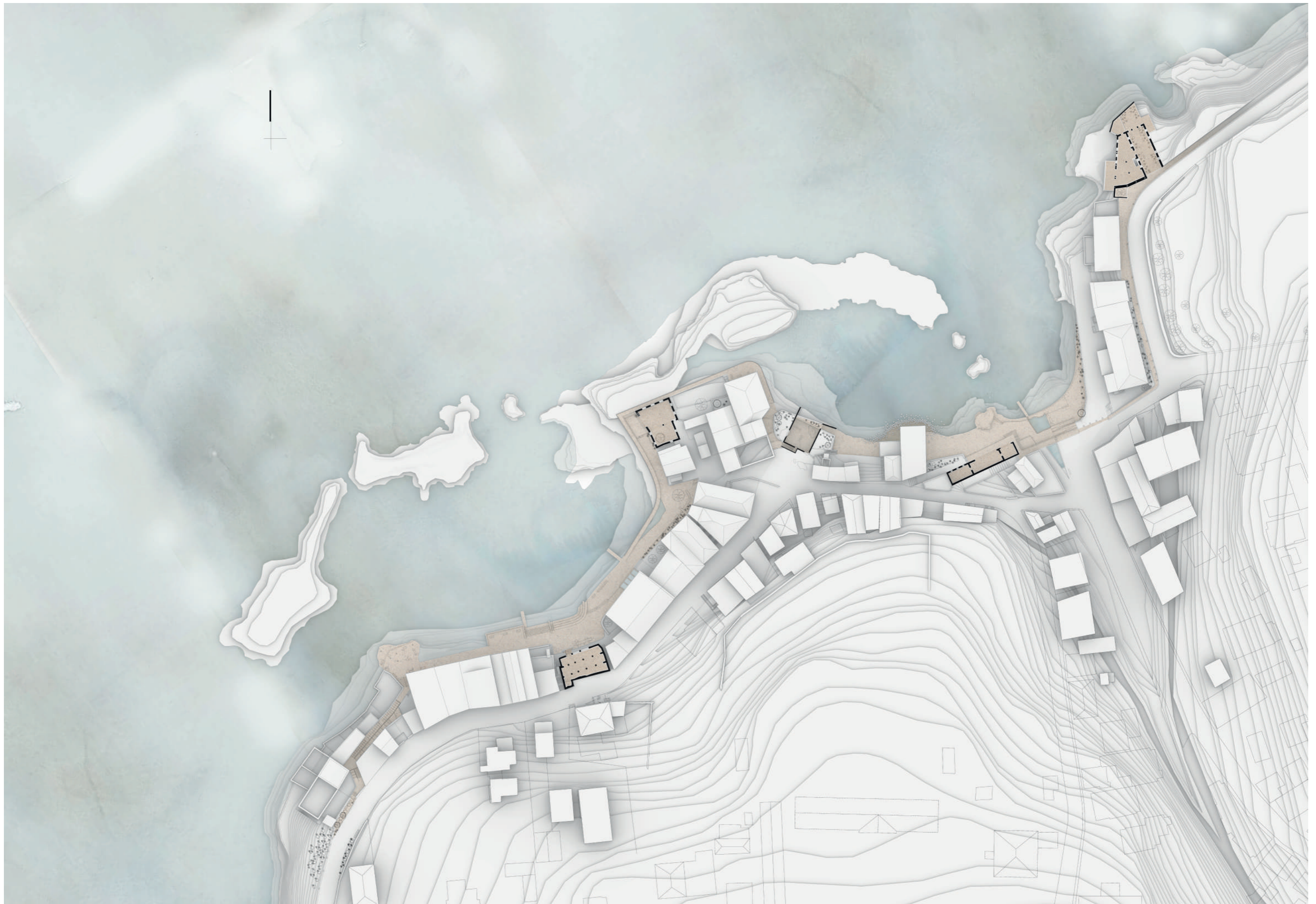
Πορεία στους δύο κόλπους των Ταμπακαριών, καθοδηγητής εδώ ο ίδιος ο τόπος. Ερμηνεία, συνειδητοποίηση, θεραπεία - Ολοκλήρωση της διαδρομής (για ένα νέο άνοιγμα) στο θεραπευτήριο στην άκρη του βράχου

Αποσύνδεση

Σύνδεση

Ιερή πορεία ασθενή-ικέτη προς το Ασκληπιείο, το ταξίδι της συνειδητοποίησης, του ανοίγματος νέων δρόμων

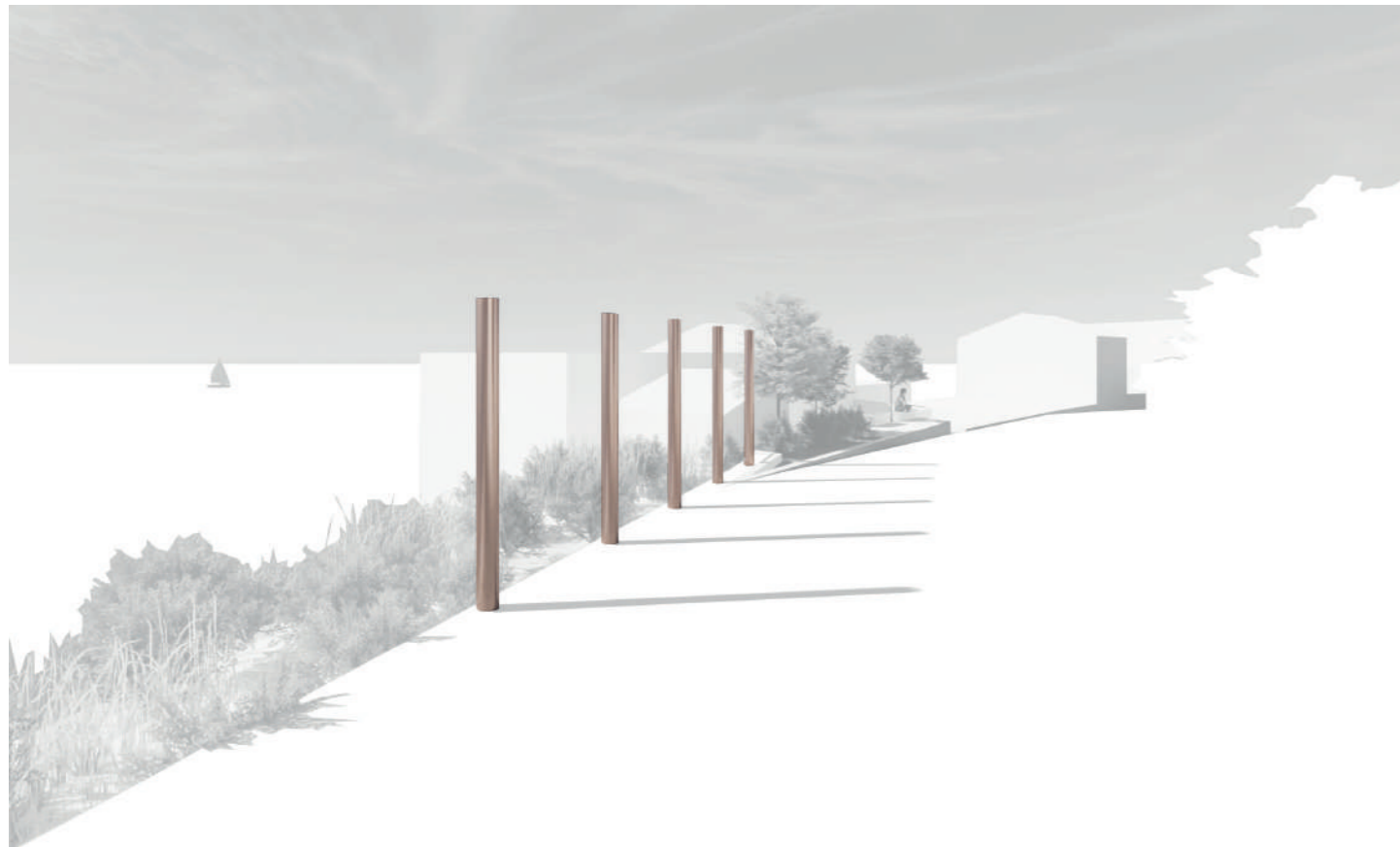
Αποσύνδεση

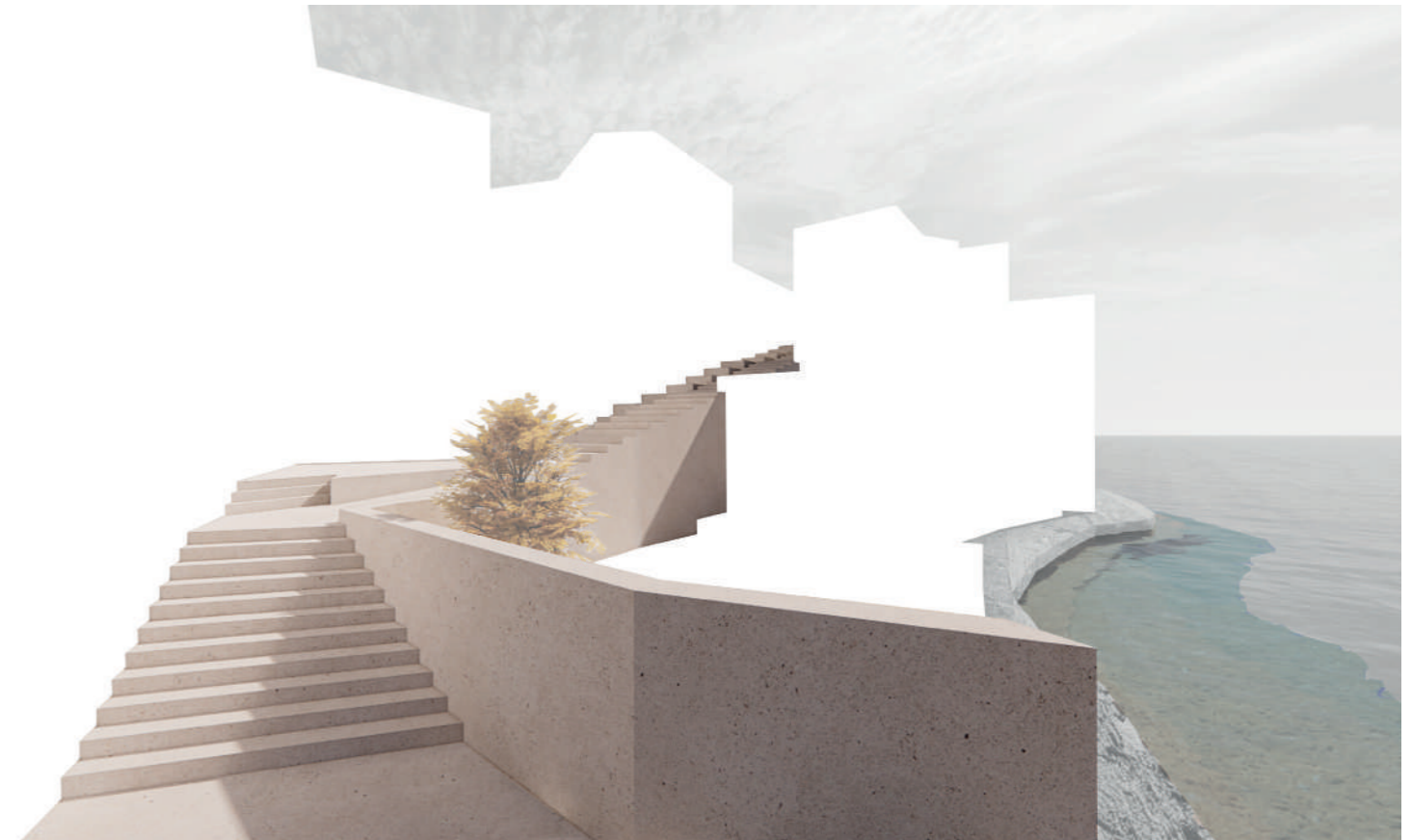
Σύνδεση

Σύνδεση με τον τόπο, κολώνες σαν σώματα που υποδέχονται, εισάγοντας αργά και με ρυθμό. "Υποστηρίζουν" τον περιηγητή, σαν να του δείχνουν το δρόμο, σαν να τον βάζουν σε μια πορεία

Κινητοποίηση

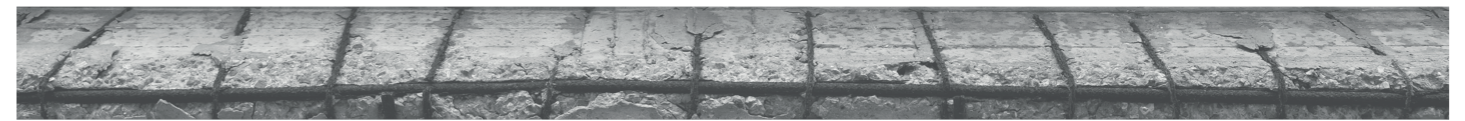
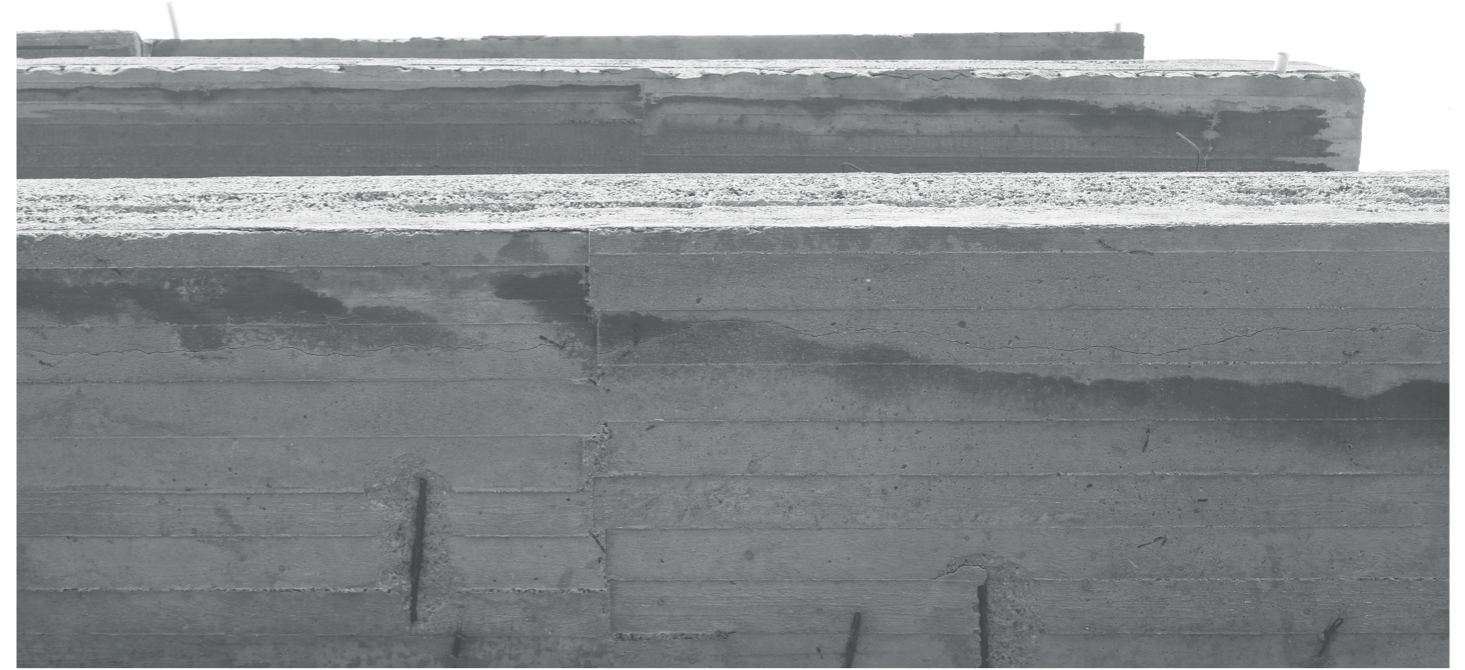
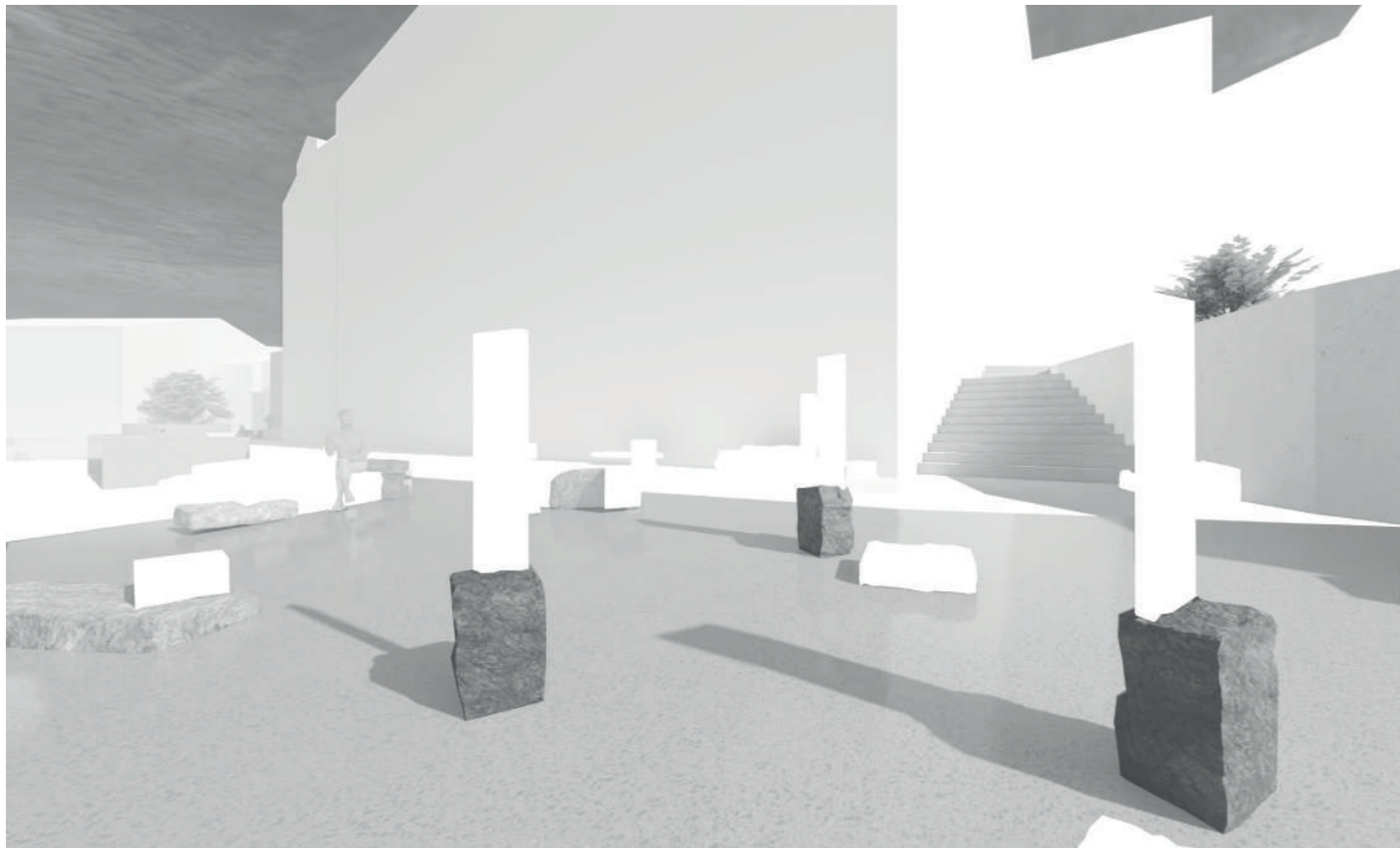
Υπόδειξη πορείας, μια δύναμη "εξόδου" ωθεί, αισθητηριακή κινητοποίηση μέσω της δράσης του χρόνου στα υλικά

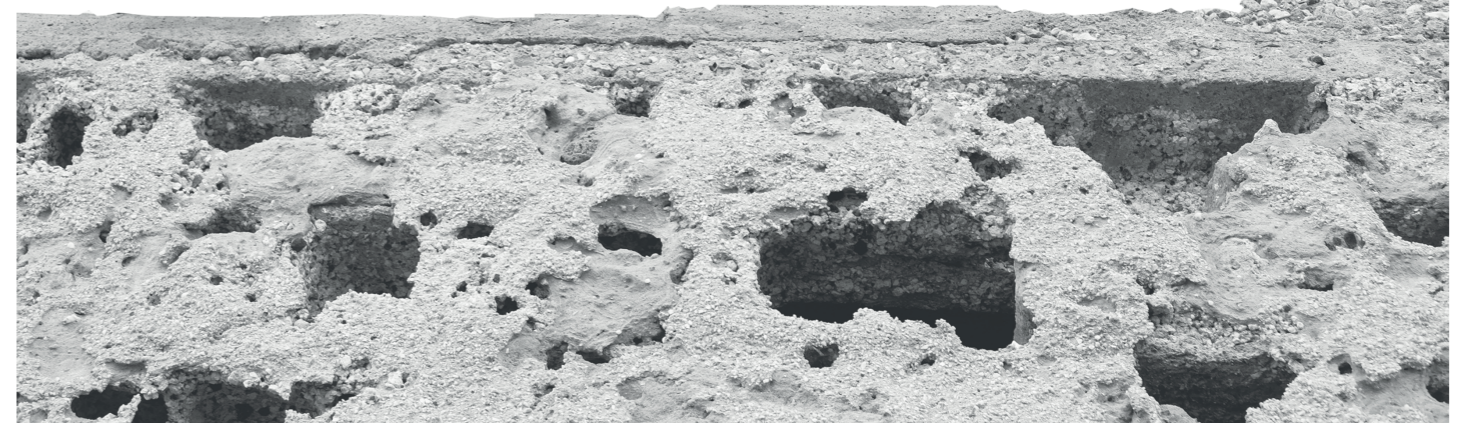
Εσωτερίκευση

Περιοχή ειδώλων, η ανάγκη του ανθρώπου να πιστέψει σε ένα είδωλο, μια εικόνα. Ένα πλάτωμα που αναγκάζει να "εγκλωβιστεί" στην εσωτερίκευση της σκέψης του· που χρειάζεται τον καθρέφτη για να γνωρίσει τον εαυτό του

Ενεργοποίηση

Μέσα στη φθορά περιηγείται και κρατά επαφή με την πραγματικότητα του κόσμου, όχι την επικαλυμμένη των ειδώλων

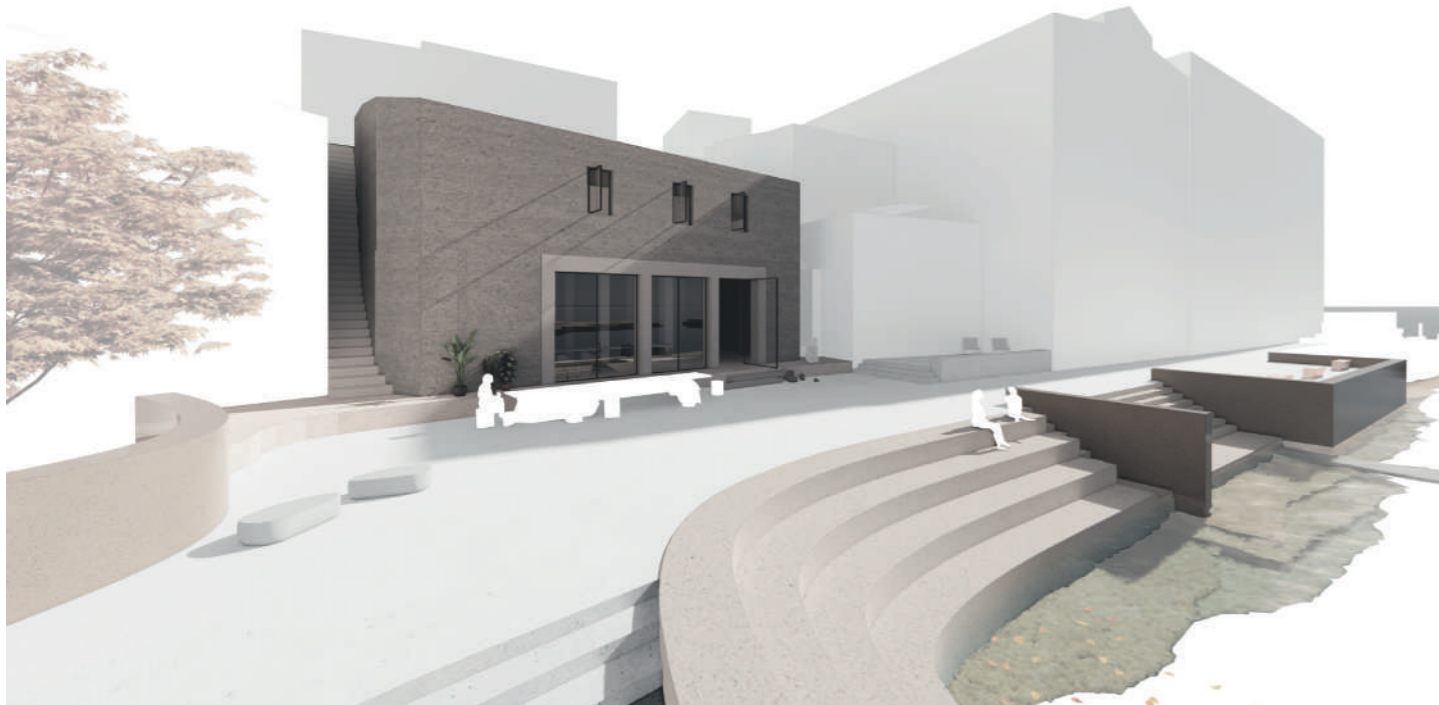

Μετασχηματισμός

Αντλεί έμπνευση από την αέναη κίνηση του νερού, την κίνηση που δίνει δύναμη και διαμορφώνει την ύλη, τα πράγματα
Γίνεται παρατηρητής μιας μεταβαλλόμενης συνθήκης που ενεργοποιεί τόσο το περιβάλλον όσο και το σώμα του
Η συνεχής αυτή κίνηση αιτία μετασχηματισμού του εσώτερου εαυτού του

Διαμορφώσεις μπροστά από το χώρο εστίασης

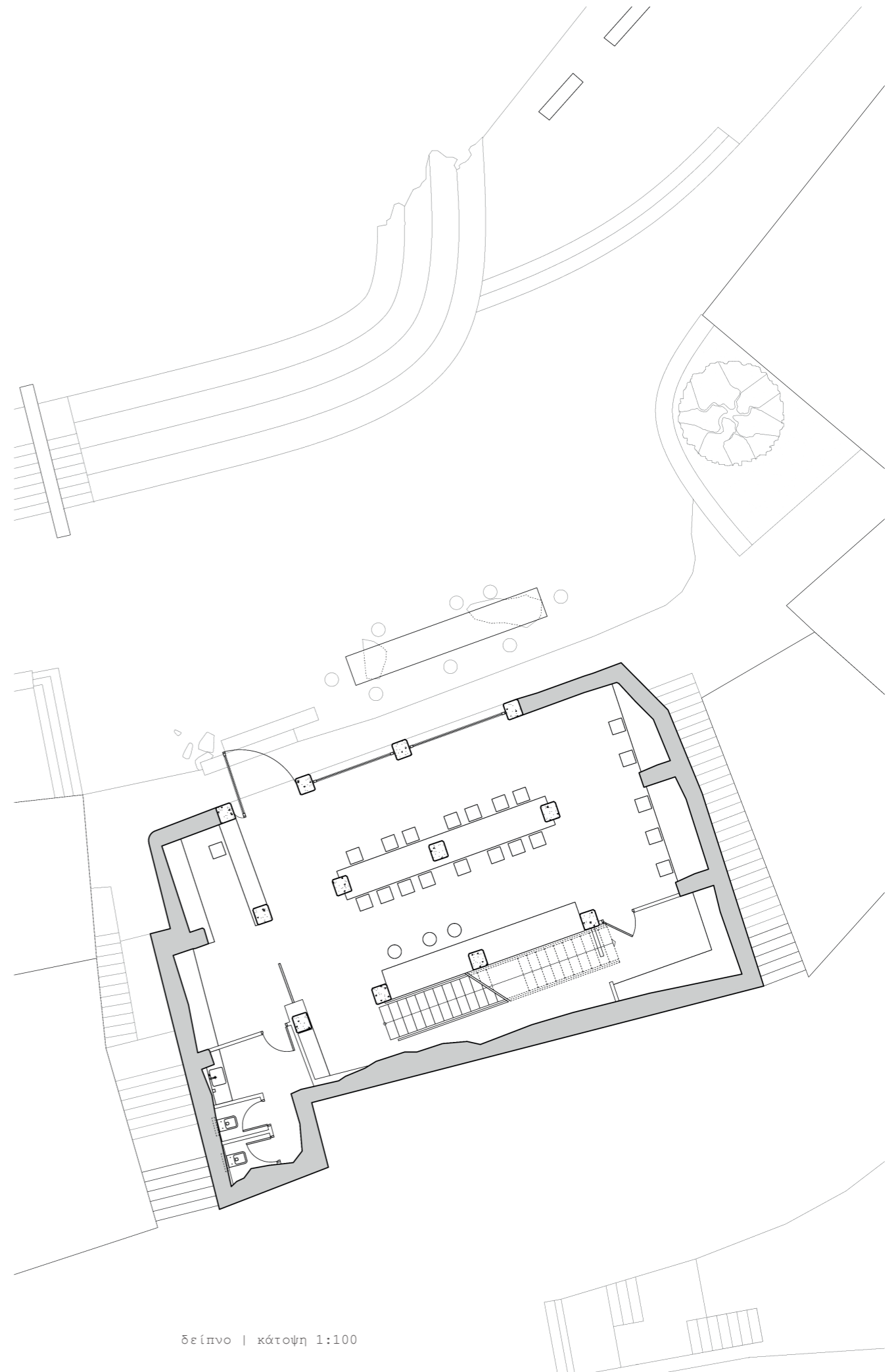

Υπόμνηση

Υπενθύμιση του τί πραγματικά έχουμε και τί πραγματικά χρειαζόμαστε
Η φθορά παρέχει μια υπόμνηση, της αρχικής μας προέλευσης, της μορφής μας
Πώς αυτή η μορφή μεταλλάσσεται μέσα στο χρόνο
Και της οποίας η εσωτερική σύσταση αν έχει στέρεα δομή δε θα ασχοληθεί ποτέ με τον εξωτερικό της καθρέφτη

Χώρος εστίασης

δείπνο | κάτοψη 1:100

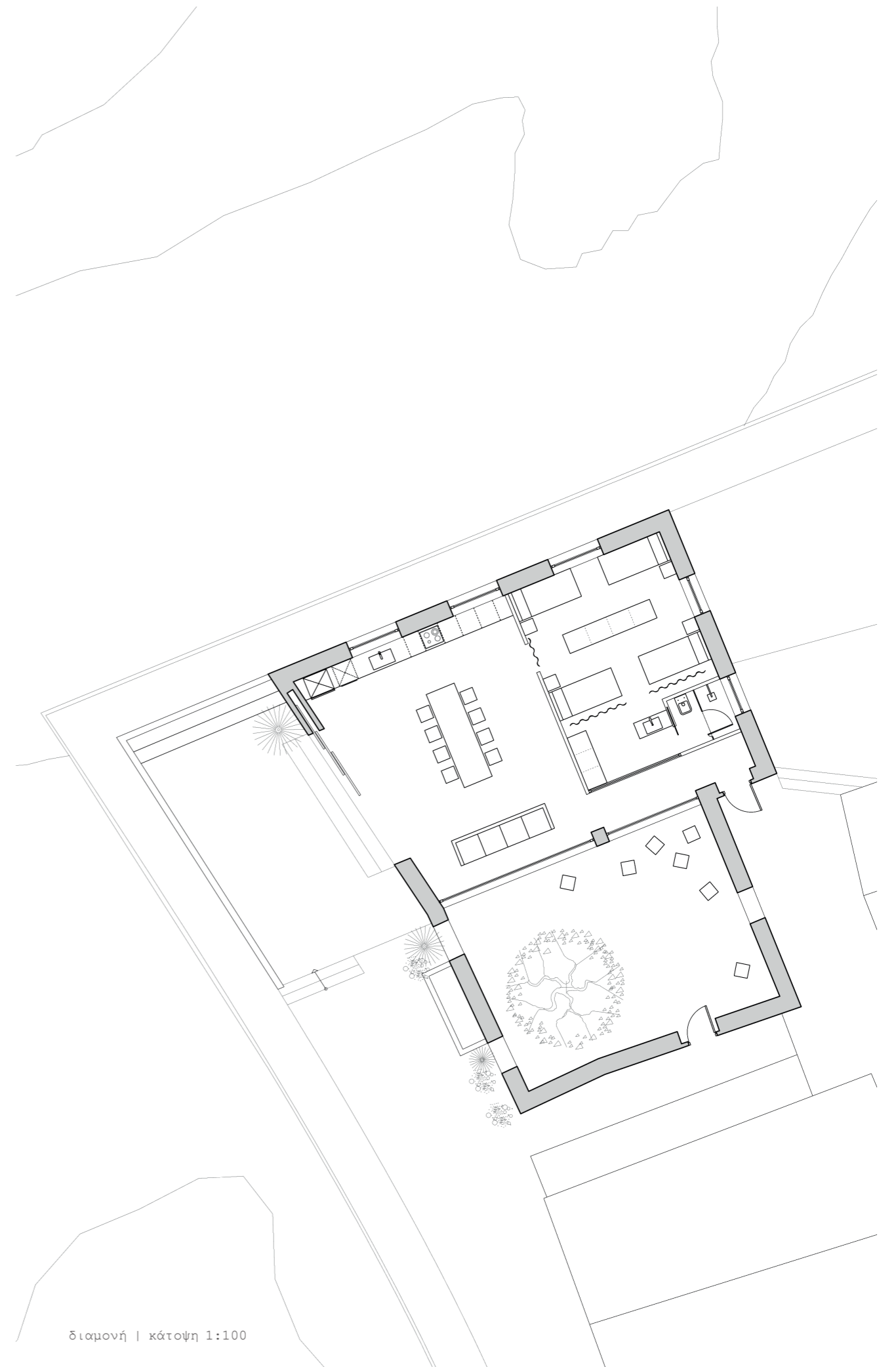
Εκτροπή

Κατασκευές επηρεασμένες από το φυσικό ανάγλυφο ορίζουν την κίνηση
Εκτροπή πορείας προς το κτίριο προσωρινής διαμονής ή συνέχεια μέσω της πεζογέφυρας

Κτίριο προσωρινής διαμονής

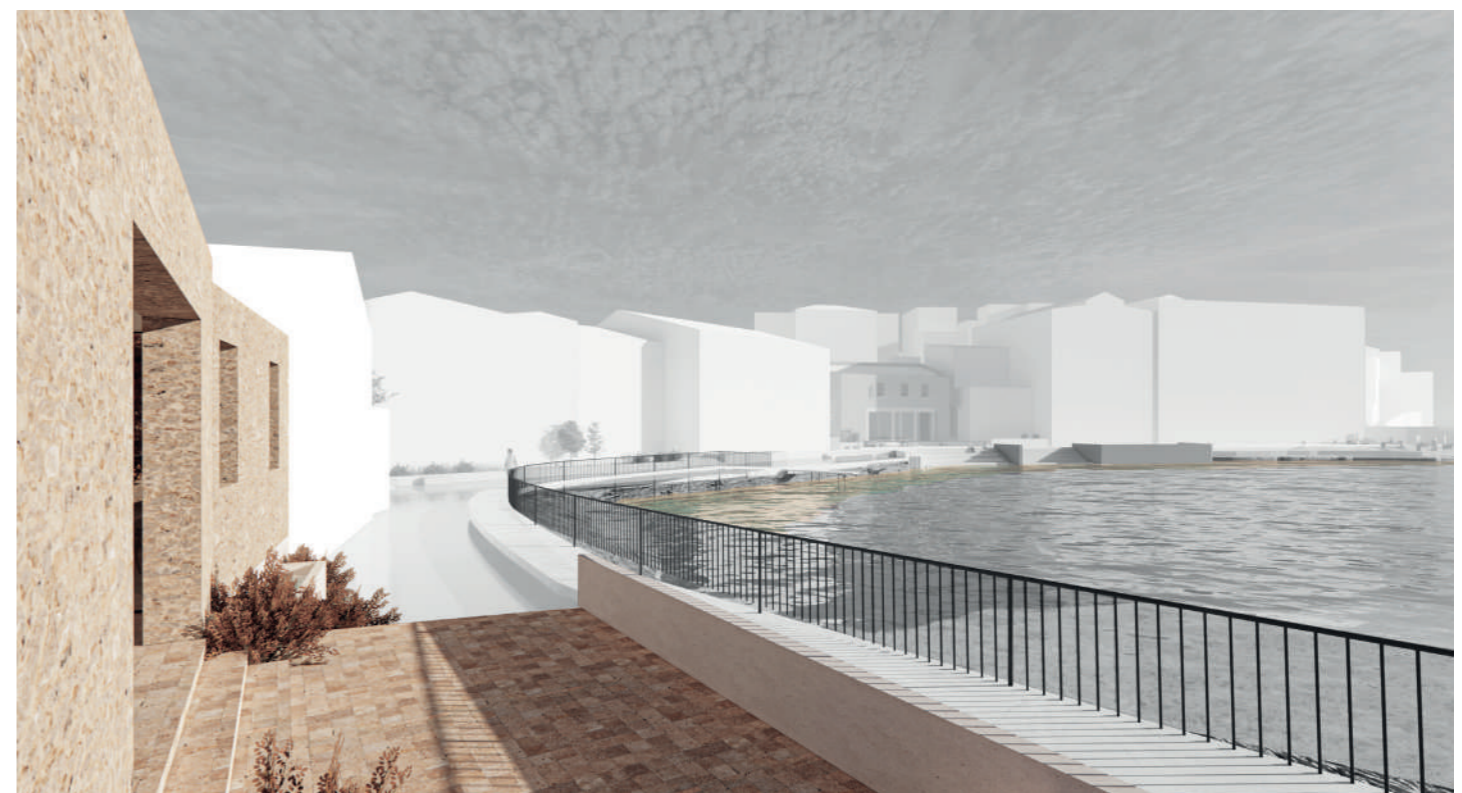

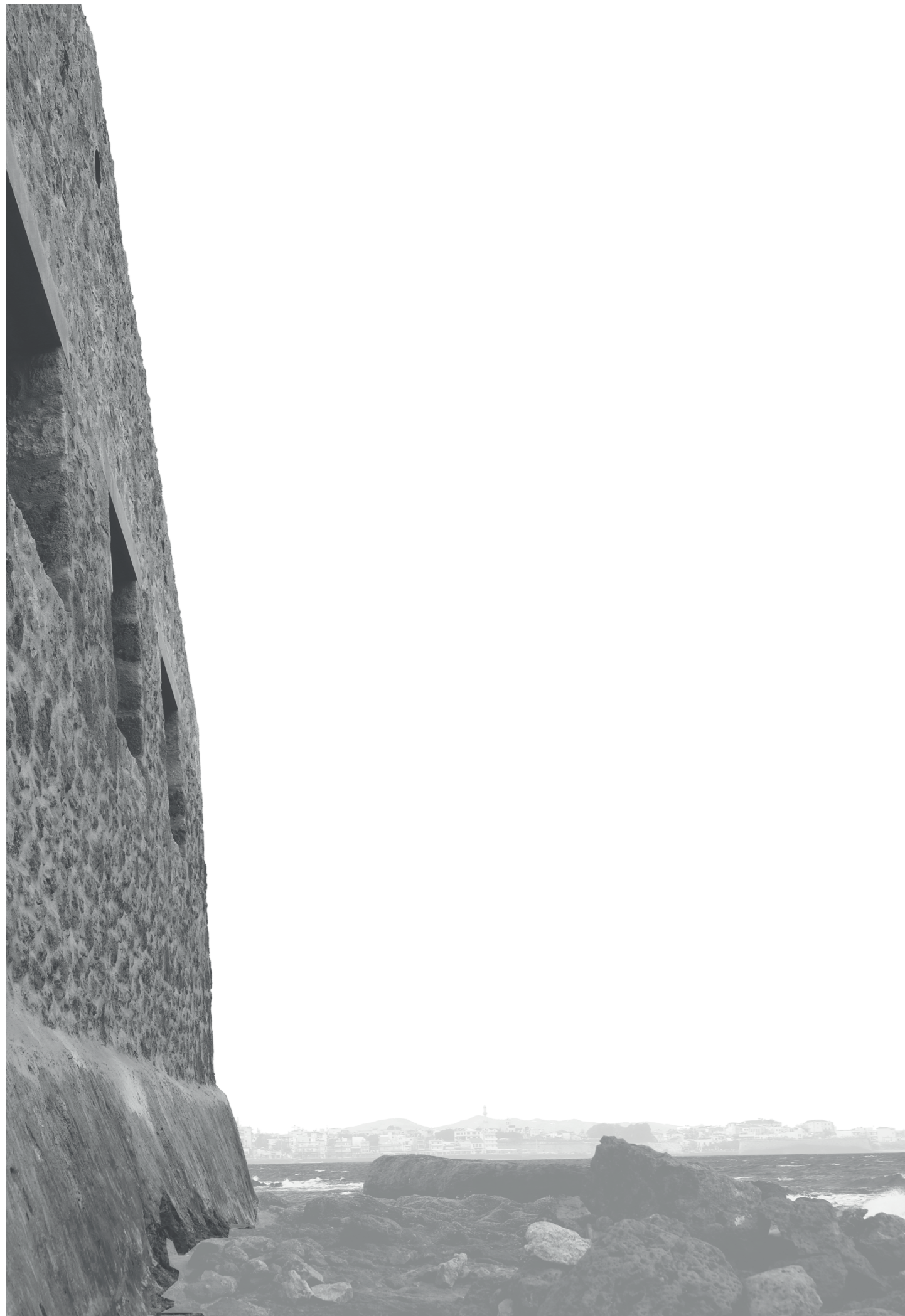
διαμονή | κάτοψη 1:100

Ανασκόπηση

Βλέμμα πίσω, στη διαδρομή μέχρι εδώ
Μια ανασκόπηση πριν προχωρήσει, η αποκοπή από τον παλιό εαυτό, από τον κόλπο αγκαλιά
Η αποκοπή από τον ομφάλιο λώρο, από τη μητρική αγκαλιά

Υπενθύμιση

Το κτίσμα -διαμονή- γίνεται ένα με το υλικό από το οποίο προήλθε

Η πέτρα μιλάει πάντα τη διάλεκτο του εδάφους

Τα υλικά κρατούν όρθιο το κτίσμα αλλά την ίδια ώρα μας έλκουν στη μήτρα του εδάφους

Ενοποιητικό νήμα

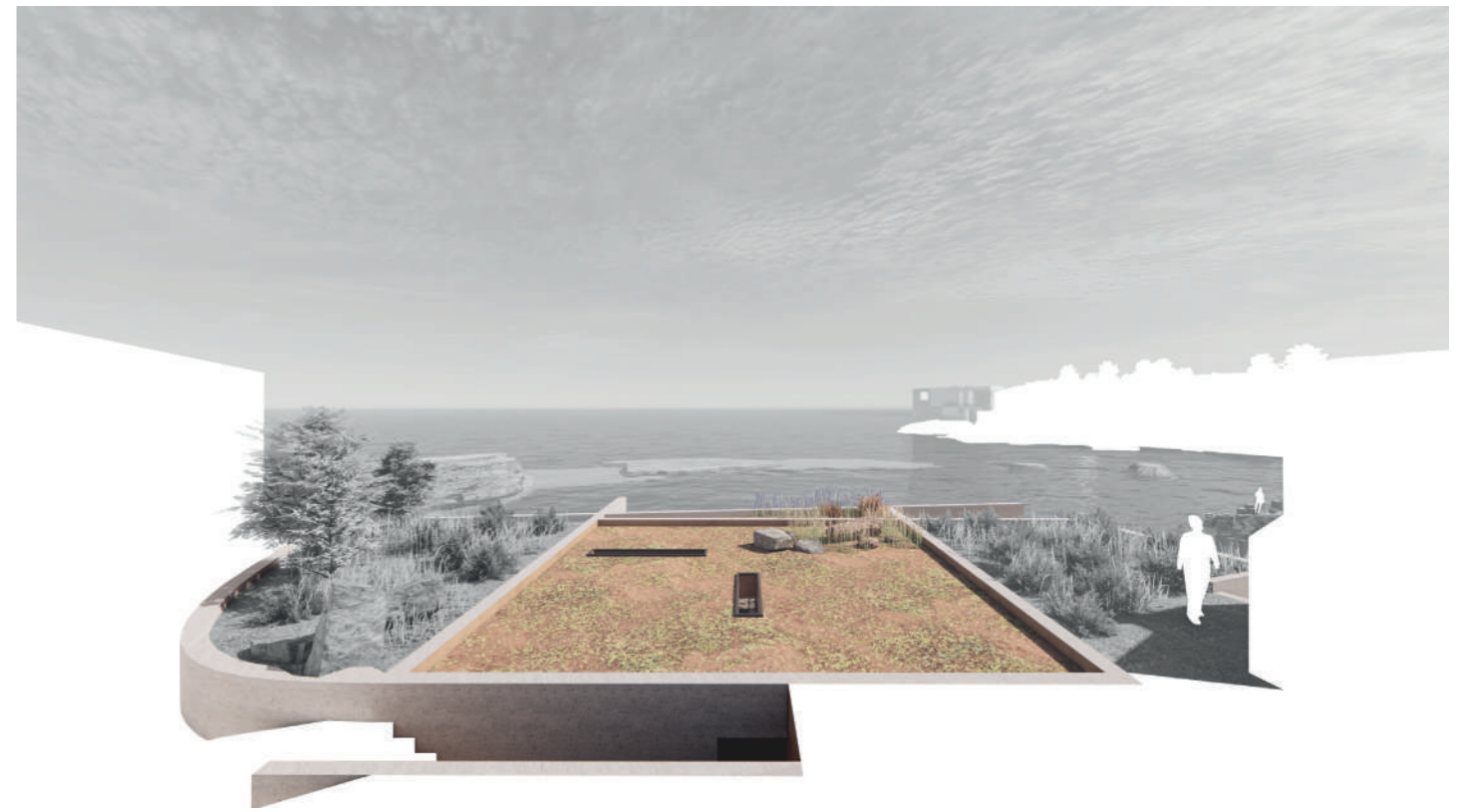
Η ένωση των δύο κόλπων μέσω της πεζογέφυρας

Το σημείο αναφοράς του περιηγητή, η σύνδεση του με μια πρότερη κατάσταση

Υπάρχουν στιγμές που πρέπει να επιστρέψουμε, να συνδεθούμε με το παρελθόν μας, να βρούμε ένα σημείο αναφοράς απαραίτητο για το προχώρημά μας

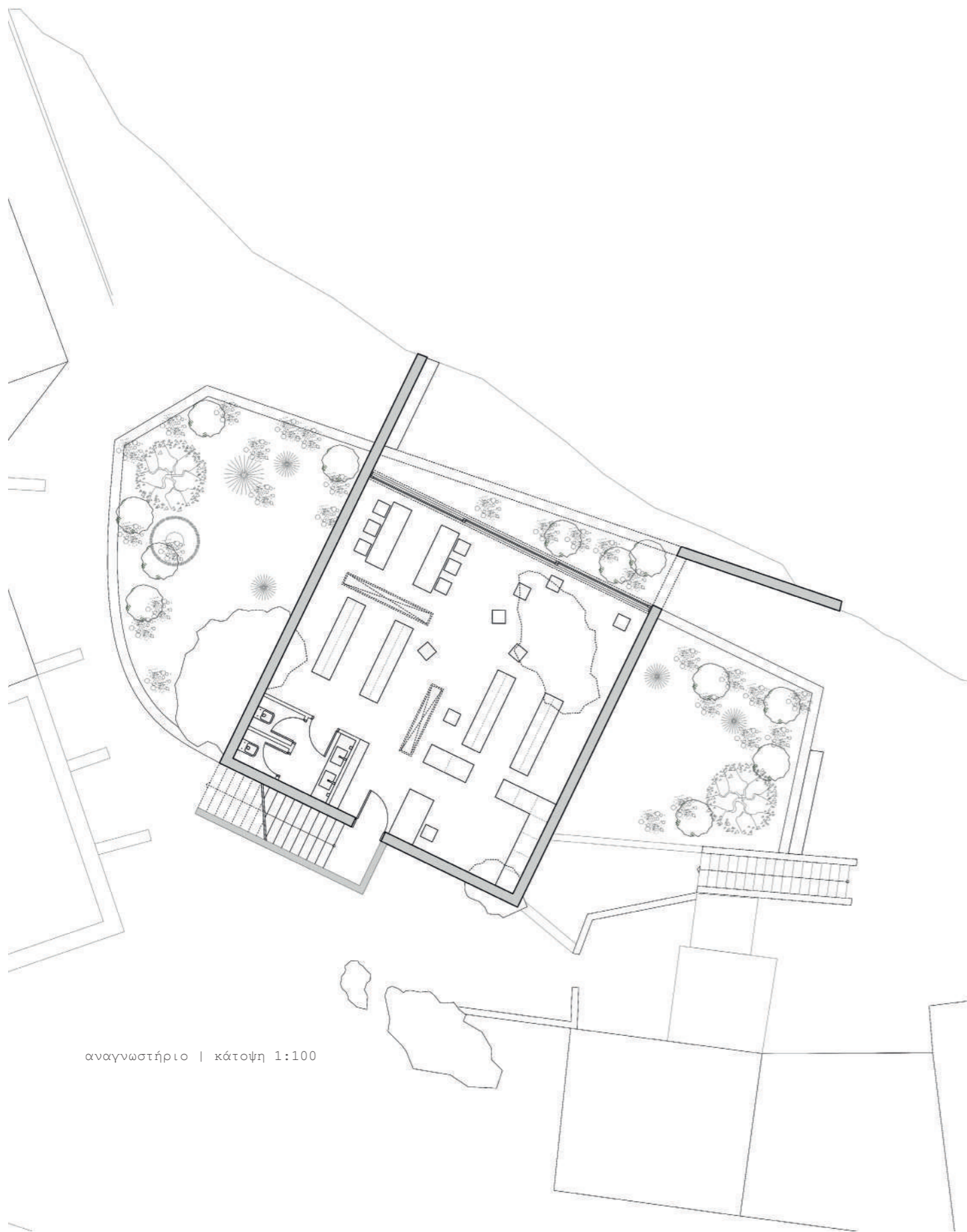

Κατάδυση

Αναγνωστήριο - δανειστική βιβλιοθήκη
Από το επίπεδο του δρόμου το κτίριο "καλεί" το σώμα να "καταδυθεί" και να βρεθεί ξανά λίγο πάνω από το επίπεδο της θάλασσας
Κατάδυση προς ανάδυση του πνεύματος

Κτίριο αναγνωστηρίου

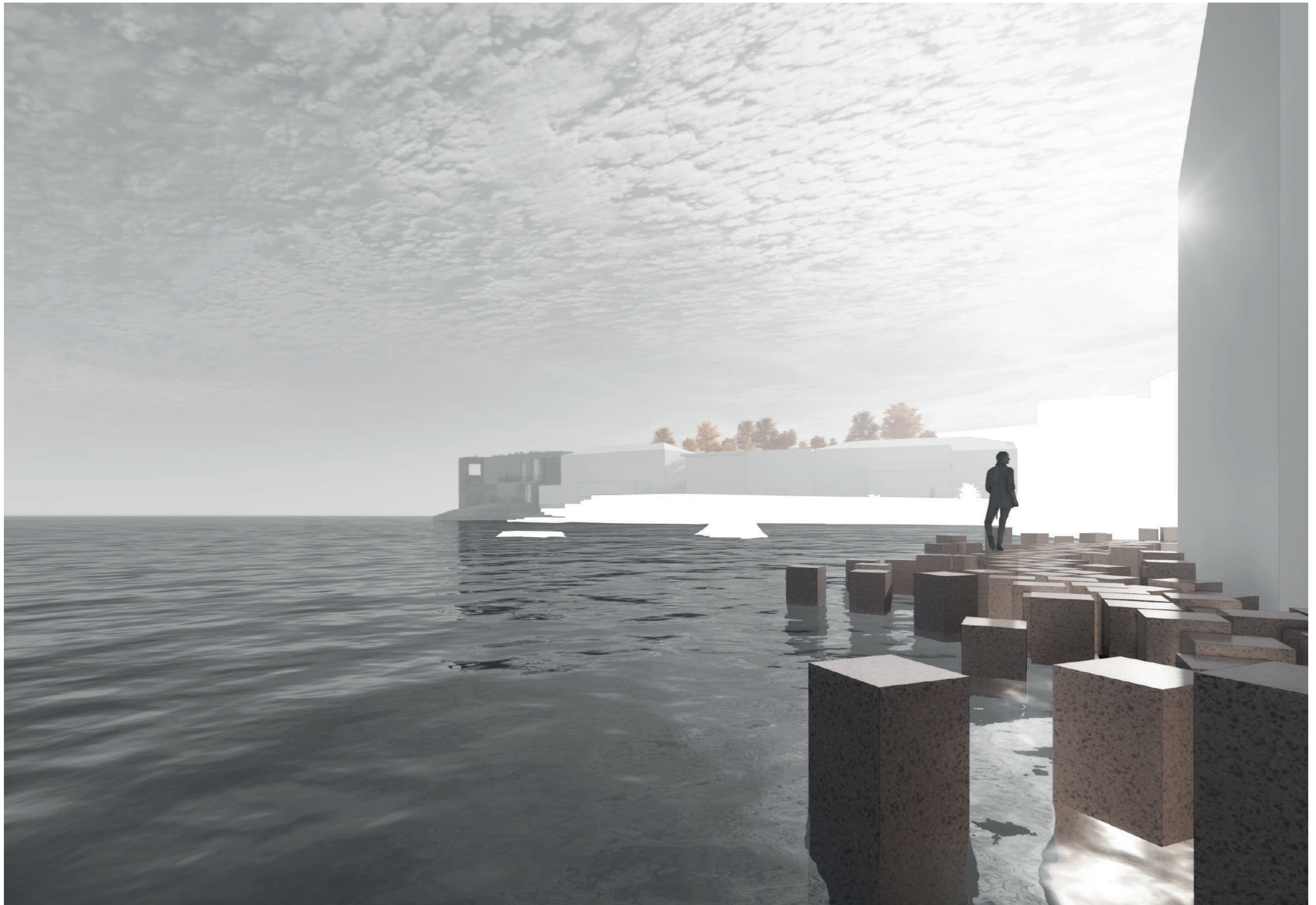
αναγνωστήριο | κάτοψη 1:100

Αναζήτηση προορισμού

Όπως στέκει το ερείπιο στην άκρη της θάλασσας σαν να μη χρειάζεται άλλη αναγνώριση πέραν του να νοείται ως επέκταση της γης
Αργά και σταθερά διαλύεται από το νερό αφήνοντας μας να μαζέψουμε τα κομμάτια του
Όπως αυτά που ο καθένας μας κρύβει μέσα του και προσπαθεί να συνταιριάξει
Μια συνεχόμενη πάλη αναζήτησης προορισμού

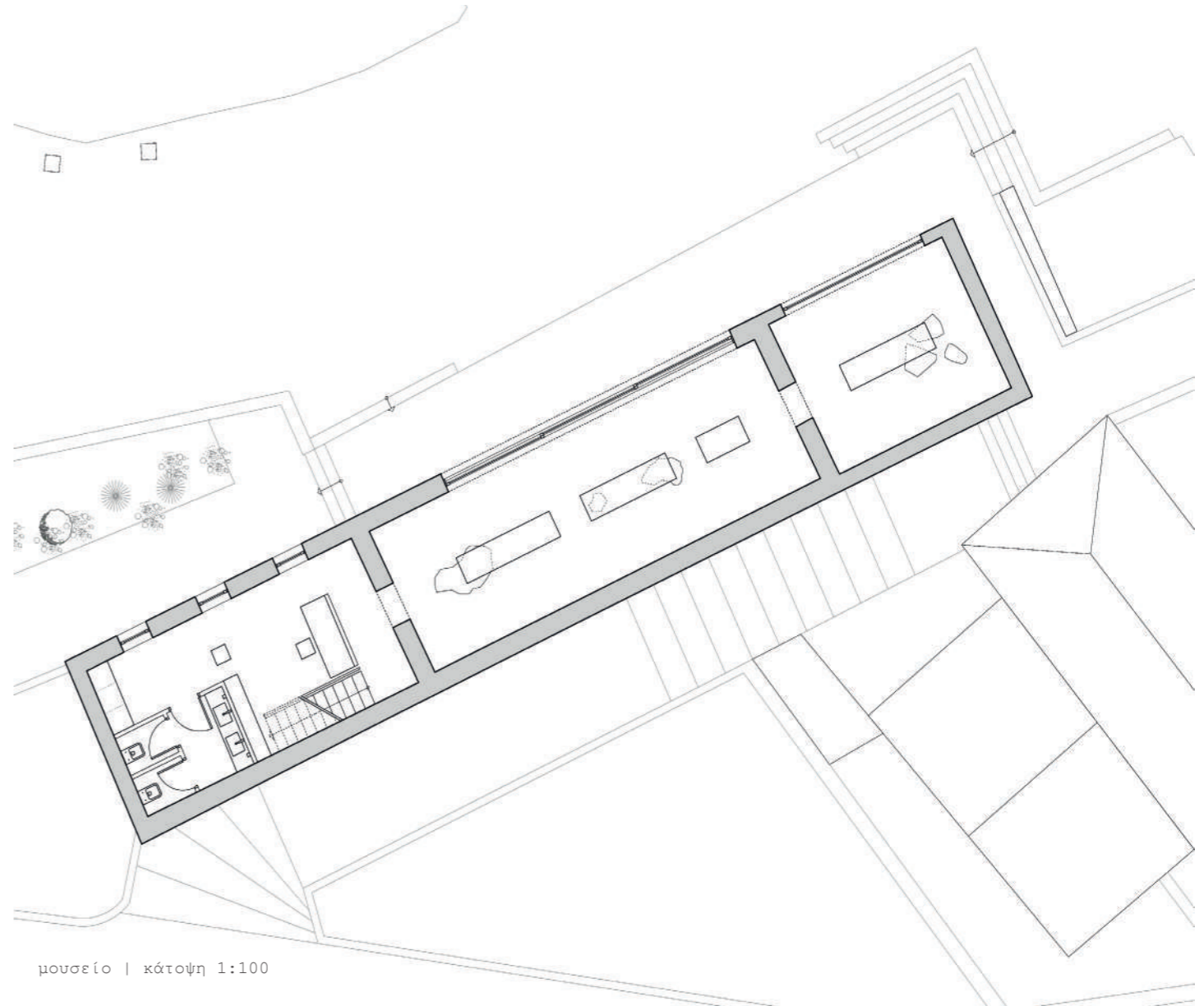

Έκδυση

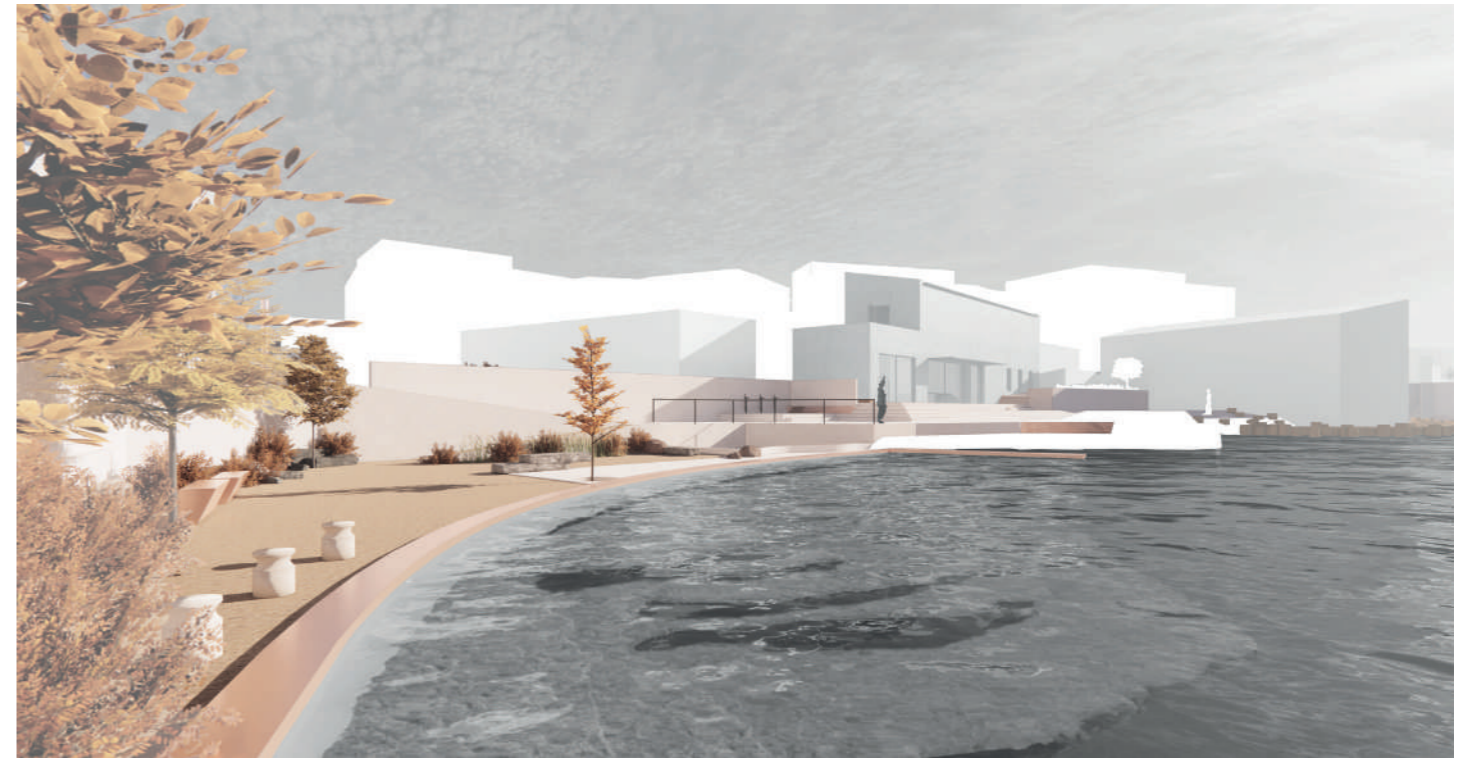
Η απόρριψη του καλύμματος, του δέρματος που μορφοποιεί την ψυχή
Σαν τον σκοπό αυτής της πορείας, να σε "βγάλει" από το δέρμα σου, για να δεις μέσα στην ψυχή σου την ουσία
Η απόσχιση του δέρματος από το ζώο συνιστά μια βίαιη διαδικασία
Εξίσου βίαιη και η συνθήκη του να πετάξει κανείς το προσωπείο του και να δει βαθιά μέσα του, να βρει τον εαυτό του

Μουσείο βυρσοδεψίας

μουσείο | κάτοψη 1:100

Κάθαρση

Ένα βήμα πριν τον τελικό προορισμό του περιηγητή, το θεραπευτήριο
Ένας ανοιχτός διαμορφωμένος χώρος, μια μικρή "πισίνα", για να βουτήξει, να ξεπλύνει τις
αμαρτίες του, να δει την αλήθεια, να επέλθει η κάθαρση

Παλμός

Αφουγκράζεται για λίγο ακόμη τις επιφάνειες των ερειπωμένων κτισμάτων
Πίσω από τις οποίες νοιώθει ακόμη έναν ασθενή παλμό
Ευτυχώς όμως που υπάρχει ακόμη παλμός
Και που όπως γράφει ο Κώστας Μανωλίδης:
“...μας υπενθυμίζει τη δική μας εύθραυστη συνθήκη, τα γρέζια, τις ρωγμές και τα μπαλώματα
της δικής μας ύπαρξης”

Διαφύλαξη νοημάτων

Τέλος διαδρομής
Ένα “κλείσιμο” για ένα άνοιγμα, ένας Τοίχος για μια διέξοδο, για το σώμα και το πνεύμα
Ένας χώρος που καθοδηγεί, ανακουφίζει και δημιουργεί προσωπικά καταφύγια
Δεν χρειάζεται καθρέφτες εδώ
Χρειάζεται το χώμα, το βράχο, για να γειωθεί
Για να βρει το υλικό προέλευσής του
Να ακουμπήσει τα χέρια του στη Γη και να γίνει ένα με αυτήν

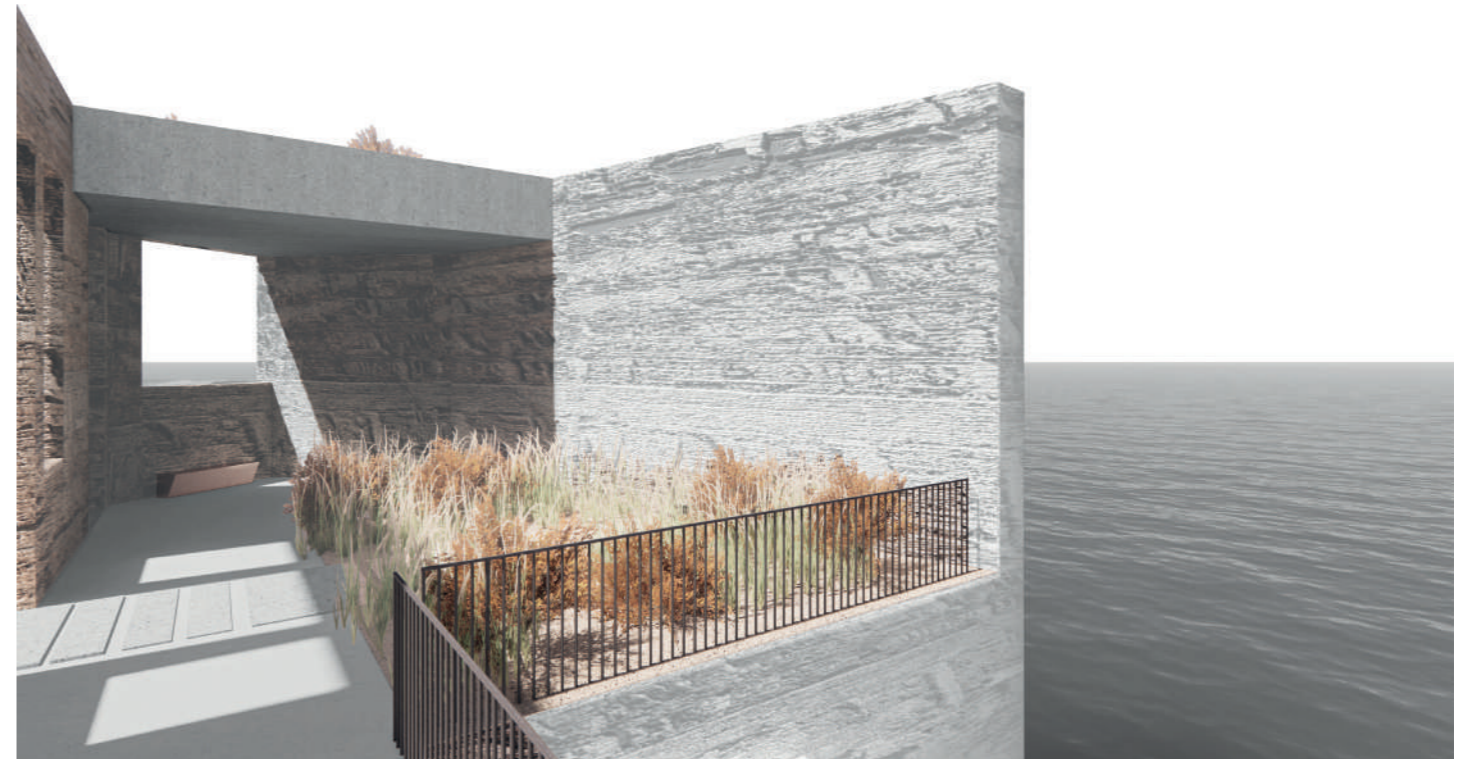

Λίγο πριν την είσοδο στο θεραπευτήριο
Διαμόρφωση μονοπατιού ένα επίπεδο κάτω από τον δρόμο
Απομόνωση, ησυχία, ασφάλεια

Είσοδος
Γραμμική πορεία - ναϊκό οικοδόμημα
Περιβάλλον έμπνευσης, θετικών συναισθημάτων, ενεργοποίησης

Διατήρηση βόρειου Τοίχου
Που φέρει πάνω του θραύσματα
Ενός τόπου που διαλύεται αργά αλλά σταθερά
Αποτελώντας έτσι αυτός ο Τοίχος ένα έργο ανθρώπινων χεριών
Που κρατά ζωντανή τη μνήμη
Μια συμβολοποίηση της εμπειρίας που αποκόμισε ο περιηγητής μέχρι εδώ

Στροφή του σώματος
Από το ανοιχτό στο κλειστό
Από το έξω στο έσω
Μια συνεχής κίνηση ενεργοποίησης

Χώρος με σημεία "στήριξης" σώματος και πνεύματος
Χώρος περισυλλογής και αγκαλιάς
Όπως οι κόλποι - "αγκαλιές" που νοηματοδότησαν τη διαδρομή μέχρι εδώ
Θεραπεία και προετοιμασία για το πέρασμα στο επόμενο στάδιο

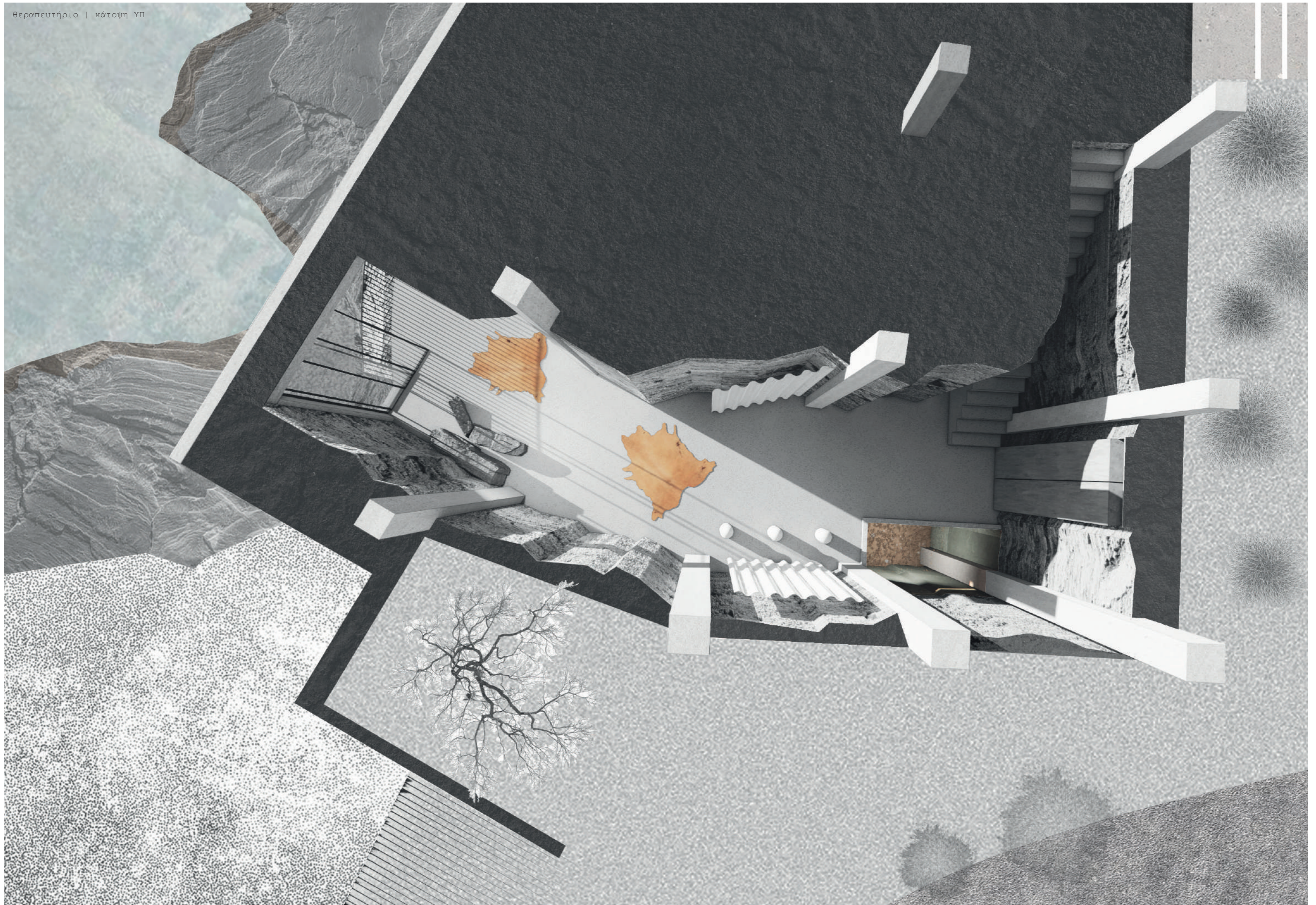

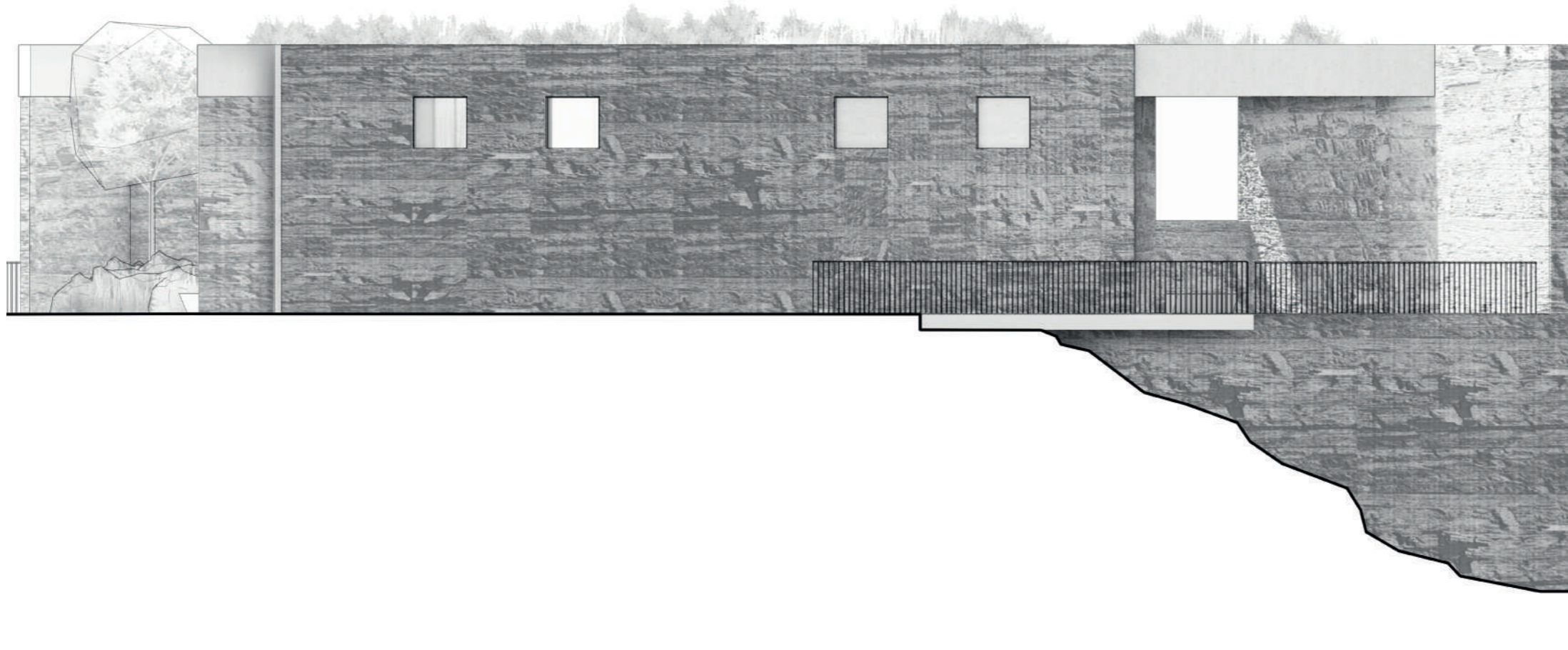
Μια τομή στον βράχο, χώρος απομόνωσης, μυστηριακό φως και ατμόσφαιρα
Το κτίσμα γίνεται ένα με το υλικό προέλευσης
Το ίδιο και το σώμα που έλκεται στη μήτρα του εδάφους
Λουτρό από θαλασσινό νερό - απελευθέρωση της ψυχής
Εγκοίμηση - παράδοση του σώματος πάνω σε δέρματα ζώων

Αναγέννηση

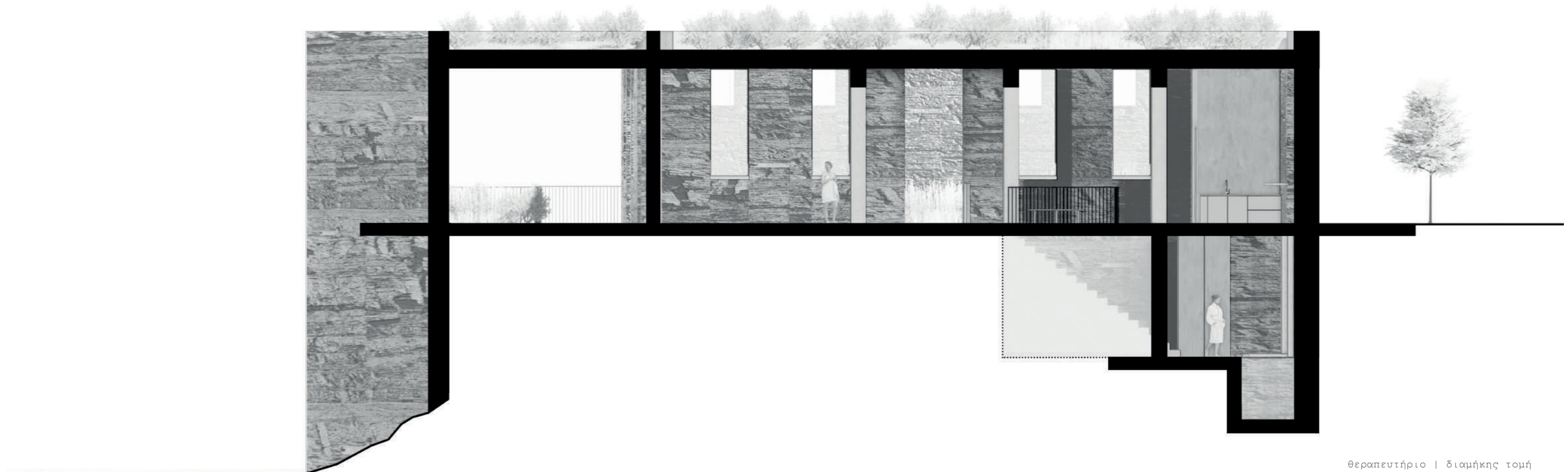

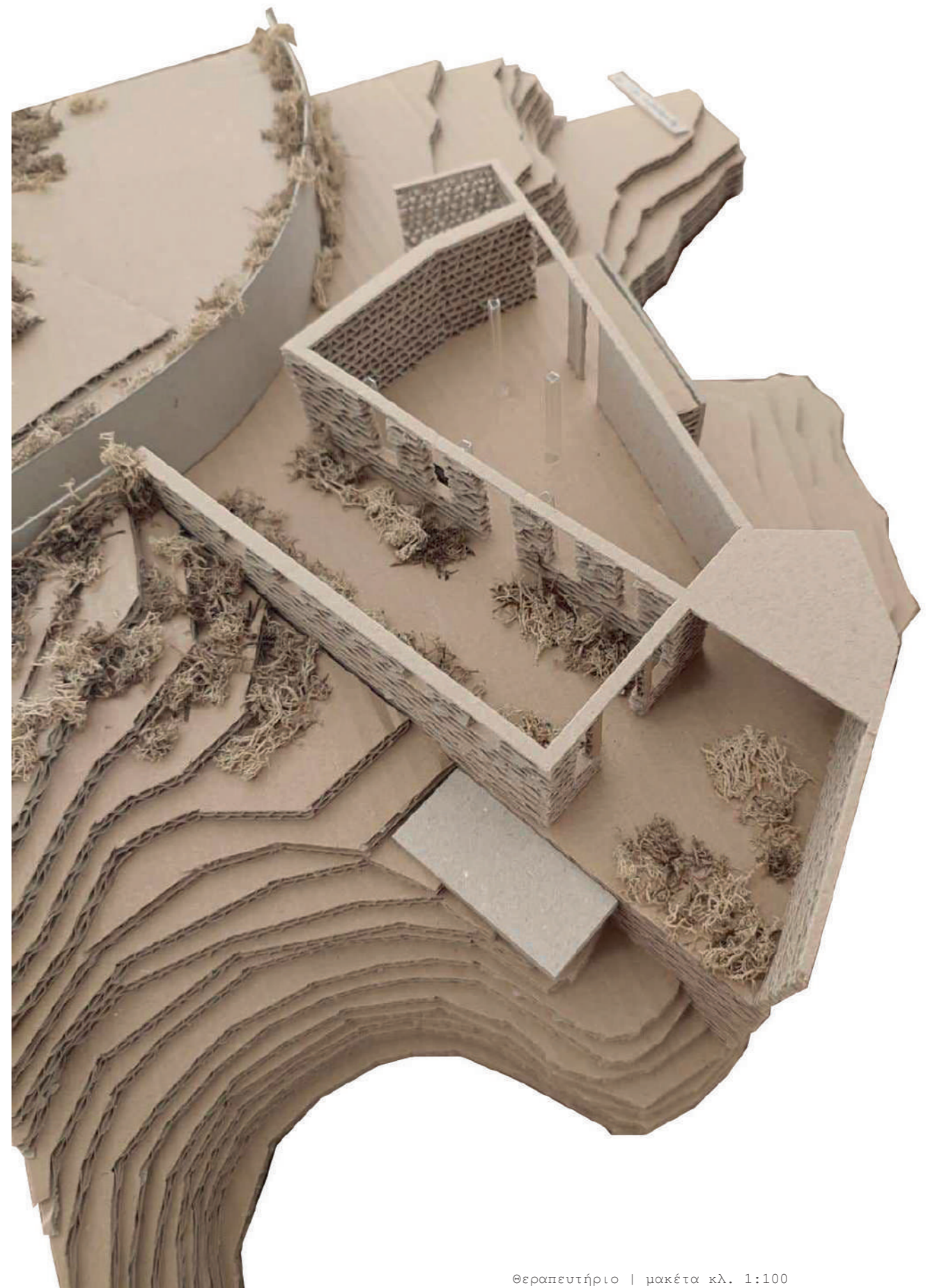
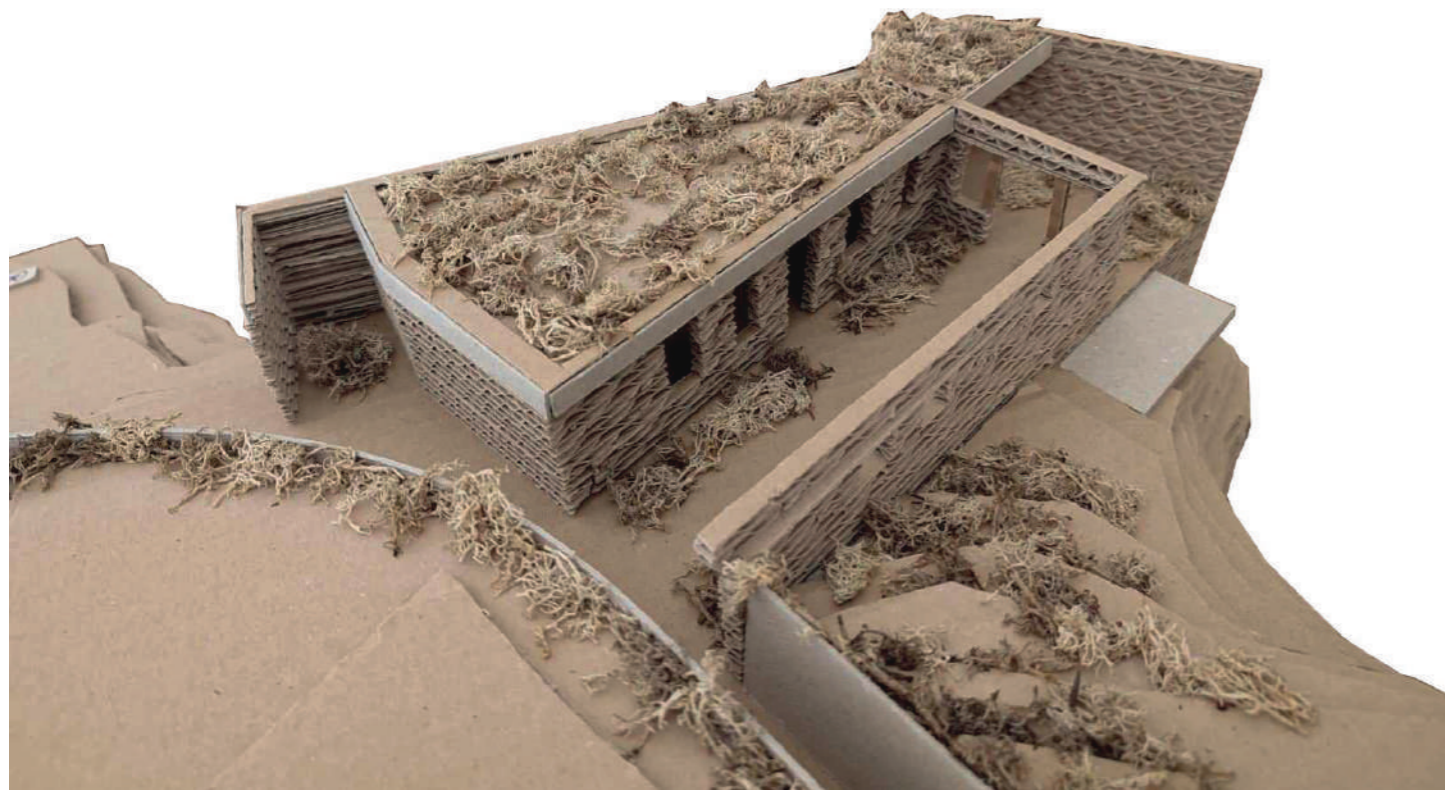
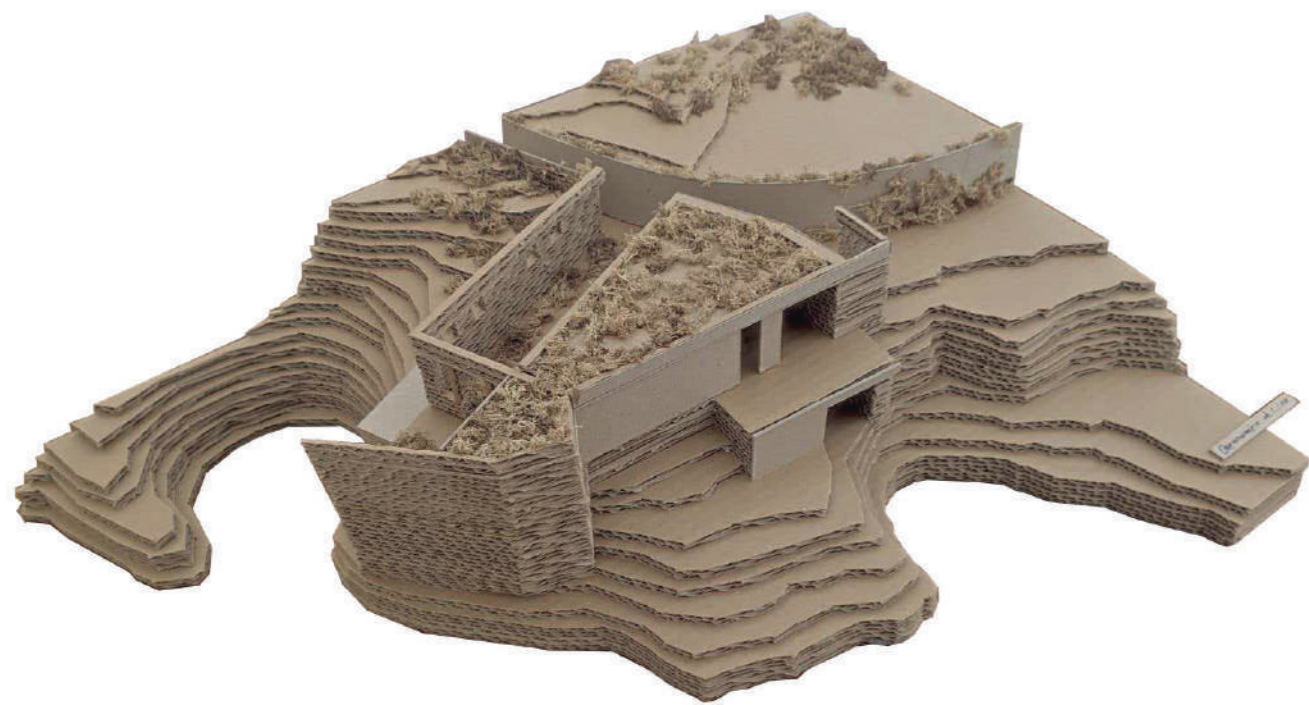

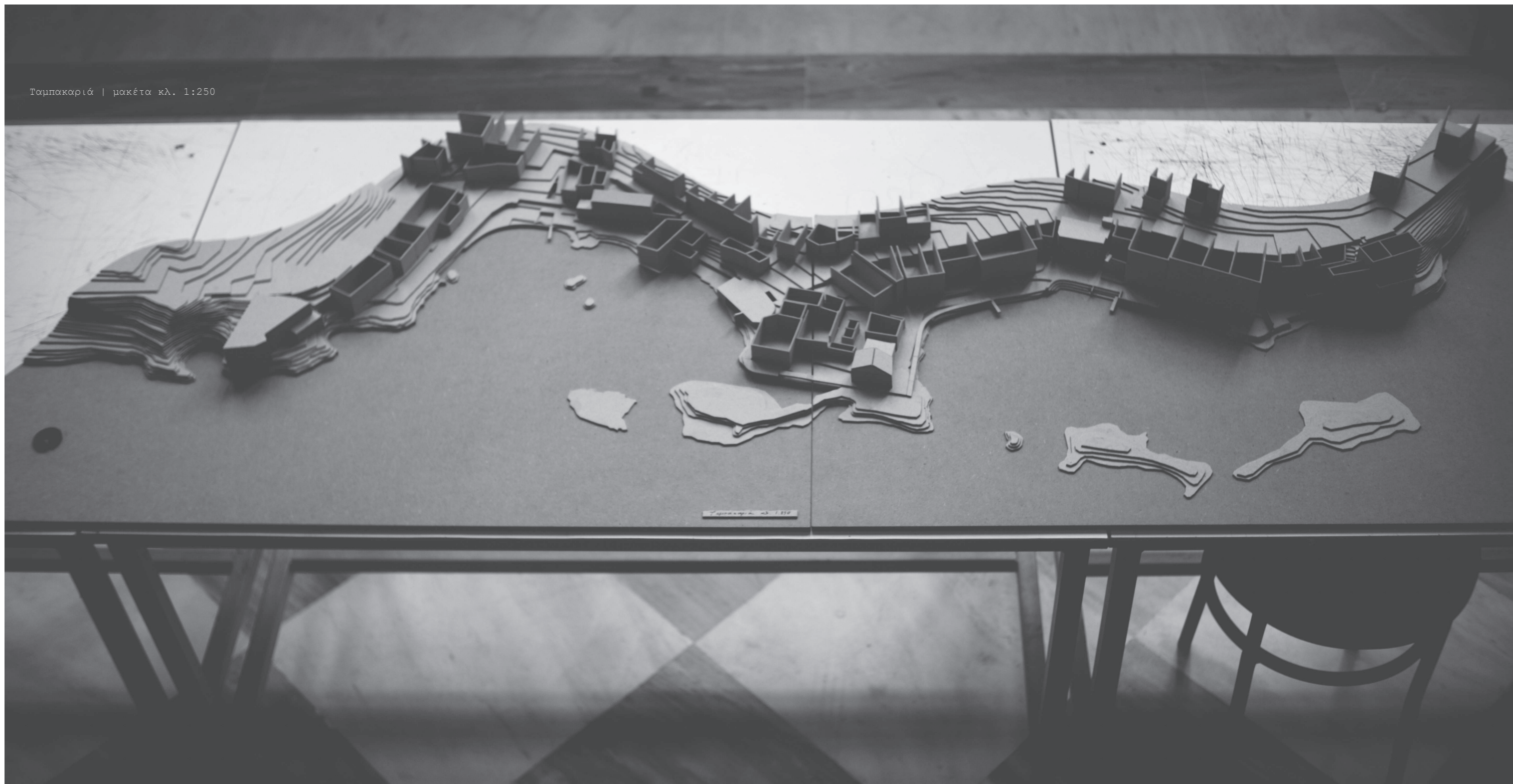
θεραπευτήριο | ανατολική όψη

θεραπευτήριο | διαμήκης τομή

Ταμπακαριά | μακέτα κλ. 1:250

Συμπερασματικά

Η περιοχή μελέτης απέκτησε ένα "δρομολόγιο" και έναν "στόχο" (αρχή, μέση, τέλος) προκειμένου ο περιηγητής, όπως ο αρχαίος ικέτης, να εκτελέσει μία κίνηση ή πράξη, να ενεργοποιηθεί. Αυτή η ενεργοποίηση είναι που ενδεχομένως θα δημιουργήσει τη σύνδεση με τον εαυτό του και το βίωμα του τόπου. Ενός τόπου που του δίνει την ευκαιρία να επαναδιαπραγματευτεί τις προτεραιότητες του, να αναλογιστεί το πού οδηγείται, ποιό μονοπάτι να ακολουθήσει, να "θεραπευτεί" έχοντας ως παράδειγμα τόπους που εφευρίσκουν πάντα τους μηχανισμούς αυτοϊασης τους. Να ξαναβρεί την λησμονημένη ηθική του τόπου αλλά και την δική του ηθική και αξίες που χάθηκαν στον βωμό του κέρδους.

Η θεραπευτική αυτή πορεία προσπάθησε να αναδείξει τη σημαντικότητα διατήρησης περιοχών σαν τα Ταμπακαριά αλλά και να οργανώσει νέες χρήσεις προς όφελος τόσο του ανθρώπου -ψυχική και σωματική υγεία- όσο και του τόπου. Τέτοιες προτάσεις μπορούν να σταθούν ως αφορμή της μη επέκτασης και δημιουργίας ενός ακόμη αμιγούς τουριστικού προτύπου αλλά και ως αφορμή για μια παύση. Μια παύση που υποδέχεται και τουρίστες αλλά με χρήσεις διαφορετικές που θα προφυλάσσουν το πνεύμα και τον χαρακτήρα του τόπου δρώντας παράλληλα και θεραπευτικά στον περιηγητή ο οποίος πατώντας μεταξύ ορίων φθοράς και αφθαρσίας θα αγγίξει την ουσία της ύπαρξής του.

